

živa zajednica

DM 0,50 br. 3

pros./
dez.

1978

LIST HRVATSKIH KATOLIČKIH MISIJA

ERSCHEINUNGORT
FRANKFURT AM MAIN

»LEBENDIGE GEMEINDE« · MITTEILUNGSBLATT DER KROATISCHEN KATHOLISCHEN MISSIONEN

Frohe Weihnachten und ein gutes neues Jahr
Sretan Božić i Nova godina 1979

Porođenje / Christi Geburt – I. Večenaj

Biskupska poruka za

U nedjelju 31. XII. 1978.

CRKVA U HRVATA SLAVI

ISELJENIČKI DAN

u »godini papâ«

PAVAO VI.
Donio nove
crkvene
zakone
o iselje-
ništvu

IVAN PAVAO II.
Služio kao
dušobrižnik
Poljacima
izvan
domovine

IVAN PAVAO I.
Bio je sin
ekonomskog
emigranta

Draga braćo svećenici i dragi vjernici!

Protekla 1978. godina može se nazvati „godinom papâ“ jer je cijeli svijet s velikom pozornošću pratio događaje u Katoličkoj Crkvi u vezi sa smrću pape Pavla VI. i izborom dvojice njegovih nasljednika.

Prigodom proslave „Iseljeničkog dana“ htjeli bismo na poseban način istaknuti kakvo značenje ova tri pape imaju za katolike koji se privremeno ili trajno nalaze izvan svoje domovine.

Papa Pavao VI. je – provodeći odluke Koncila – donio nove crkvene zakone o iseljeništvu na kojima se temelji sav dušobrižnički rad među katoličkim iseljenicima.

Ivan Pavao I. je i sam bio sin ekonomskog emigranta, jer mu je otac bio na privremenom radu u više evropskih zemalja i u Kanadi. I sam papa je kao biskup i kardinal više puta posjećivao talijanske iseljenike u raznim zemljama.

Ivan Pavao II. je kao mlad svećenik služio kao dušobrižnik Poljacima u Francuskoj i Belgiji, a kao biskup obilazio je svoje sunarodnjake i u prekomorskim zemljama.

Općenito se može reći da je Sveta Stolica u pokoncilskom razdoblju vrlo mnogo učinila za razvoj i jačanje inozemnog dušobrižništva, o čemu svjedoči i „Pismo biskupskim konferencijama o Crkvi i svijetu u pokretu“ što ga je u proljeću ove godine izdalo Papinsko vijeće za dušobrižništvo migranata i turista.

Naša poruka za ovogodišnji „Iseljenički dan“ temeljit će se na tom Pismu, koje u cijelosti šaljemo svim našim župama u domovini te župama i misijama u inozemstvu. Nastojat ćemo vrlo lijepo i sažete misli toga dokumenta – čije izdavanje je naredio sam papa Pavao VI. – primijeniti na naše hrvatske prilike.

U tom se pismu iznose smjernice što danas treba činiti da ljudi koji se le daleko od roda i doma ostanu pravi ljudi i da sačuvaju i još bolje razvijaju svoju vjeru. Sveta Stolica dobro vidi da su se narodi, kulture, običaji i vjerovanja tako izmiješali da se više ne zna gdje su granice.

U ovom broju:

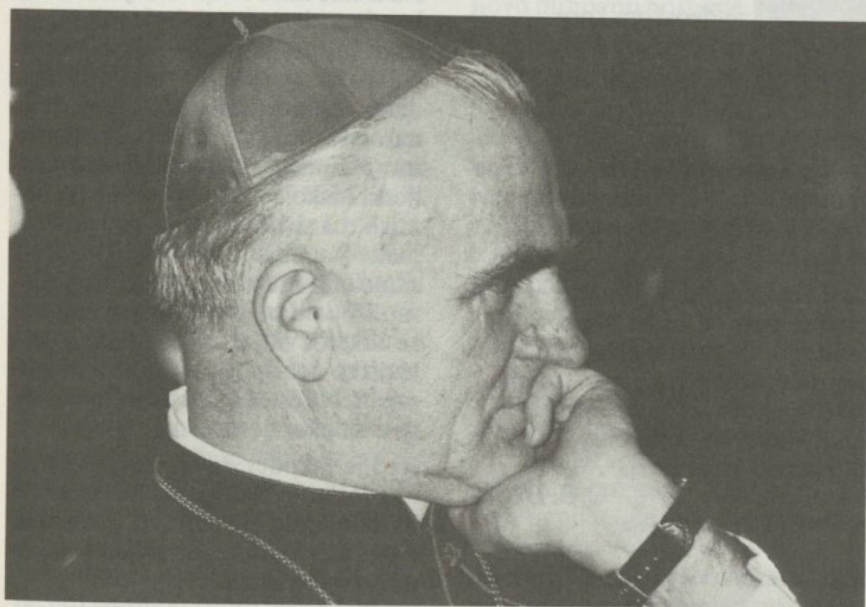
- Poruka nadb. Kuharića iseljenicima str. 2. 3. 5.
- Proslava kraljice Katarine str. 8.
- Olimpijaši u Rimu i Lurdu str. 10. 11.
- Socijalni savjetnik:
 - gubitak boravka
 - reguliranje bolovanja
 - potvrde o uzdržavanju str. 14.
- Psihopedagoški problemi II. generacije ... str. 17. 18.
- Pismo doma za Božić str. 23.
- Adrese hrv. misija, soc. ureda iz: Evrope, Kanade i SAD

»Iseljeniči dan«

Svijet je postao malen kao da svi živimo u istom selu. Uslijed tih promjena ljudi saznaju mnogo toga što prije nisu znali, ali često zaboravljaju i odbacuju ono što su do tada držali i od čega su živjeli, po čemu su bili ljudi. Stare veze se kidaju, nove su slabe i površne. Nije lako živjeti vjeru daleko od domovine i obitelji, gdje nema nikoga da te potakne na dobro, nikoga na koga bi se mogao osloniti. A vjera se ne može živjeti samo u srcu. Bog je postao čovjekom da ga vidimo; i vjera se mora vidjeti u svijetu oko nas. Današnji vjernici i svećenici moraju pronaći nove prave veze između vjere i stvarnoga života. Ne treba čekati da se svijet zaustavi, da ljudi prestanu seliti i putovati pa da im se onda u miru naviješta vjera. Bolje je sjetiti se da je Božji narod bio na putovanju preko mora i kroz pustinju, a baš na tome putovanju Bog se narodu najbolje objavio. I Crkva

U prošlosti vjera je bila povezana s mirnim i ustaljenim načinom života. Kad bi se taj mirni svijet raspao, što nam od vjere ostaje? U prvom redu zadatak da povežemo vjeru s novim prilikama. Čovjek vjernik mora se naučiti da živi u stalnim promjenama a da se ne izgubi, nego da se sačuva i da sve više bude čovjek i kršćanin.

Papinski dokumenat daje i neke sasvim određene smjernice što nam je činiti u takvom svijetu. Crkva se posvuda mora zauzimati za pravednost i ravnopravnost među svim ljudima. Svaka naša misija, gdje god se u svijetu nalazila, mora biti kao gostoljubiv dom. Hrvatski iseljenik ili radnik na privremenom radu u inozemstvu treba da se u svakoj našoj župi, misiji, crkvi, dvorani, socijalnom uredu itd. osjeća kao kod kuće, bez obzira iz kojeg je kraja domovine, kojim narječjem govo-

je stalno na putu. Ona putuje kroz povijesna vremena, kroz vrijeme u vječnost. Daleko od domovine čovjek može još bolje osjetiti kako mu Bog treba, kako je bez Boga izgubljen i sam među ljudima. Dok se sve oko čovjeka brzo mijenja, on još lakše shvaća kako ovaj cijeli svijet prolazi, kako se treba boriti za ono što će zauvijek ostati.

ri, koliko je školovan ili neškolovan, bez obzira koliko zarađuje, bez obzira na umjetničke ukuse i ostalo. Stoga hrvatski svećenik u inozemstvu mora biti izdignut iznad svih onih podijeljenosti koje mogu ljude dijeliti i suprotstavljati u posve zemaljskim opredjeljenjima. Svi oni koji istinski shvaćaju poslanje naših svećenika među hrvatskim isel-

Cijenjeni čitatelji!

Evo nas pred radosnim blagdanom Božića. Mnogi će od vas ovih dana, za Božić i Novu godinu, poći k svojima u domovinu. Sigurno je bilo, kroz ovo vrijeme vaše odsutnosti od kuće, teških i oporih dana za vas u tuđini kao i za vaše kod kuće. Želim da ovo nekoliko dana odahnete u miru i sreći, molitvi i pjesmi, okruženi rodbinom i svojim dragima. Želim da sretno i zdravo dođete k svojim kućama i obiteljima. Svima koji odlazite i vama koji ostajete od srca: **SRETAN BOŽIĆ!** Neka Isus Krist bude radost pojedincu, svakom domu i svakoj obitelji!

U ovom broju donosimo poruku i čestitku za Božić zagrebačkog nadbiskupa dr. F. Kuharića svim radnicima u inozemstvu. Svake godine Crkva u domovini organizira na blagdan sv. Obitelji „Iseljenički dan“ da na taj način potakne osjetljivost cijelog Božjeg naroda za naše iseljenike, da ujedini u molitvi molimo sv. Obitelj, koja je i sama živjela u tuđini, da sačuva našu braću i sestre i da ih što prije povрати na rodnu hrvatsku grudu.

Donosimo vam ponešto iz života i rada pojedinih misija i zemalja: Njemačke, Skandinavije i daleke Kanade. Korisno je pročitati što vam savjetuje socijalni radnik da ne izgubite radnu dovolu. U ovom je broju i poseban umetak-prilog s popisom i adresama svih hrvatskih misija, svećenika, socijalnih radnika, pastoralnih suradnika iz Evrope, Kanade i SAD.

Svima koji su nam došli kao socijalni radnici, svećenici i pastoralni suradnici želim, uz pomoć Božju, mnogo uspjeha u radu. Onima koji nas napuštaju i odlaze iz inozemne pastve i socijalne službe: svećenicima, past. suradnicima i soc. radnicima od srca zahvaljujem na radu i suradnji i mnogo uspjeha na novim radnim mjestima.

Još jednom: Svim čitateljima i suradnicima „Žive Zajednice“ sretan Božić i blagoslovljena Nova 1979. godina!

Vaš urednik

ljenicima, razumiju to i sretni su da imaju svećenike i njihove suradnike u svojoj sredini.

Tako naše misije po svijetu postaju slične starim gostoljubivim hrvatskim domovima, gdje je domaćin bio svoj na svome, a svaki je gost – pa i onaj druge vjere i narodnosti – dobro došao i osjećao se kao kod kuće.

(Nastavak na str. 5.)

DUHOVNA ZRNCA

Radujte se narodi,
kad čujete glas,
da se Isus porodi
u blaženi čas.

Svaki narod čuj, čuj
i Betlemu pristupljaj!

Raduje se Marija
s Josipom gledeći,
Anđeo pjeva „gloria”
po zraku leteći;
I ti, svijete čitavi,
Spasitelja pozdravi!

Podi i ti, narode,
k betlehemskom dvoru,
Pridruži se klanjajuć
anđeoskom koru,
Lijepe dare daj, daj,
pa mu lijepo zapjevaj!

O Božiću se, dakle, Bog udomio na zemlji. I otada naši hramovi postadoše uistinu kuće; u njima Netko stanuje. I naše kuće postadoše hramovi, jer se On, Bog, zato okučio na zemlji da stanuje s nama, među nama – u nama. I tako on – s nama i od nas, singularno i pluralno – gradi svoj Božigrad, „Biograd, grad Ljubavi i Višnjeg Boga” kako su to, po Matošu, osjetili svi supergeniji: Ivan, Augustin, Dante, Spinoza, Goethe. I Matoš.

U tom je, odista, srce Božića koje Matoš osjeća kako bije i u jeku božićnih zvona koja dekliniraju: DOM – DOMA – DOMU – DUM – DUM – da se slože u poruku DOMINUS VOBISCUM – Gospodin s vama!

Pa to i jest smisao našega svetkovanja i blagdanovanja Božića: da nam se iz crkava Bog ne iseli. I da nam hramovi ne prestanu biti kuće, obitavališta Božja. I da nam kuće ostanu hramovi. I da nam se Bog ne

iseli iz naše zemlje. I da opet ne postanemo, kao u davna vremena – rekao bi Matoš – iskorijenjenici.

O Božiću se Bog hoće nastaniti u nas. Da nam kuće postanu – da mi postanemo hramovi Boga živoga. Božić je blagdan utjelovljenja, nastanjenja Sina Božjega u nama. I zato blagdan očovječenja. „Jer – piše Matoš – „samo onaj je čovjek, tko je živa kuća Božja”.

O. B. DUDA

Više puta i na više načina Bog nekoć govoraše ocima po prorocima; konačno, u ove dane, progovori nama u Sinu. Njega postavi baštinikom svega. Njega po kome sazda svjetove.

Dijete nam se rodilo, sina dobismo. Na plećima mu je vlast. Ime mu je Savjetnik divni, Bog silni, Otac vječni, Knez mironosni.

Iz 9, 6

Božić je – dar Bogda nama i naše obdarivanje

Božić, ne bi li to trebao da bude blagdan ljudske intimnosti? Blagdan u koji ne damo da nas rastresu u molitvi? Nipošto! Nema dvojbe, Božić – blagdan utjelovljenja Božjega Sina mora biti religiozan blagdan, blagdan molitve i slušanja Riječi Božje uz raspjevanje božićne pjesme. Međutim, mora nam jasno pokazivati da Bog koji se utjelovio, postao čovjekom, zahtijeva da se naša vjera odrazi i u našem životu pa da ga preobrazi u svom svjetlu radosti i slobode.

Zbog toga se naša božićna radost osim u crkvi očituje i u kući; radost otkupljenja prožimlje sva područja našeg opstojanja. Zato se onda brinemo i da ponesemo nešto radosti također svojim dragima i onima na koje nitko ne misli.

Spontano i iskreno si čestitamo samo ako ujedno mislimo kako da druge usrećimo i pomognemo im na putu koji vodi u trajnu sreću.

Na Božić nam se Sin Božji darovao kao brat; darovao se bolesnima, siromašnima, darovao se nama grešnicima – da sve izbavi. Pravo je da toga dana obdarujemo one koji su nam naročito dragi; ali još više bismo morali misliti na one koji su osamljeni, na koje nitko posebice ne pomisli, na siročad i udovice, na siromahe i napuštene. Ako poklanjamo samo onima što nam uzvraćaju, nismo shvatili otajstva Božića. Obazri se uokolo i vidjet ćeš da ih ima na koje nitko neće pomisliti ako ti ne pomisliš. Na one koji su u tvojoj blizini ili u dalekoj domovini.

Red je također da taj dan proslavimo obilatim stolom, ali ne zaboravi da pomisliš i na stolove siromaha, pa da sa svojima pred objed ove godine ovako moliš:

„Gospodine Isuse, na dan svoga Božića, kad si nam svima postao brat za ljudskim stolom – ti si htio s nama dijeliti naš mučni ljudski život i omogućio si nam ovaj blagdanski stol. Znamo da si među nama kad smo povezani u tvojoj ljubavi. Daj nam da možemo živjeti skupa i tako uživati tvoje darove, da već ovdje predosjetimo radost vječne gozbe ljubavi i bratstva u nebu.

Da nisam upoznao Krista

Da nisam upoznao Krista, »Bog« bi za me bio prazna, besmislena riječ. Bez jedne sasvim posebne milosti beskonačno Biće bilo bi mi nerazumljivo, nepojmljivo. Bog filozofa i znanstvenjaka ne bi u mom moralnom životu zauzimao nikakvo mjesto. Trebalo je da se Bog baci u čovječanstvo i da u određenom trenutku povijesti, na određenom mjestu zemaljskoga globusa jedno ljudsko biće od mesa i krvi izgovori neke riječi, izvrši neke čine pa da se bacim na koljena. Da Krist nije rekao: »Oče naš ...«, nikada ja ne bih sam od sebe došao do toga osjećaja sinovstva, nikada mi se ne bi taj zaziv uzdigao iz srca na usne. Vjerujem samo u ono što dotičem, samo što vidim, i zato vjerujem u Krista.

Da Isus Krist nije stvarna osoba, vječni Bog, ja u katedralama ne bih osjećao drugo do golemu prazninu...

Francois Mauriac

Biskupska poruka za „Iseljenički dan“
Nastavak sa str. 3

Kad takvo raspoloženje i takvo stanje razvijamo u svojim hrvatskim katoličkim središtima po svijetu, imamo pravo očekivati i tražiti da se i za nas otvaraju sva vrata svih crkvenih i drugih kulturnih i društvenih sredina zemalja u kojima naši ljudi po svijetu žive i rade. Iz takvih se prilika moramo onda zalagati – a Sveta Stolica na to potiče – za pravdu i ravnopravnost među svim ljudima. Nigdje se mi ne slažemo s tim da budemo građani drugog reda da nam se ne priznaje naša hrvatska nacionalna posebnost, da nas se samo trpi i plaća zbog našega teškog rada, da nas se kao narod ozloglašuje. No najbolje ćemo postići da nas drugi cijene ako se mi među sobom slažemo i cijenimo, ako sami sebe poštujemo, ako se ističemo marljivošću, upornim radom, štednjom i kulturnim ponašanjem. Upoznajmo i cijenimo tuđe, da bi drugi upoznawali i cijenili naše. Tako hrvatske katoličke misije širom svijeta postaju susretišta hrvatske katoličke baštine s kulturnim baština-

ma drugih naroda. Svaka je naša misija kulturna i duhovna ustanova kroz koju jačaju naše veze s drugima i raste uzajamno poznavanje i poštivanje. Tko imalo pozna široku međuovisnost suvremenog svijeta, lako će ocijeniti od kolike je važnosti to služenje naših misija. Mogli bismo postaviti pitanje što bi bilo sa stotinama tisuća naših iseljenika i radnika na privremenom radu u inozemstvu da hrvatski biskupi i redovnički poglavari nisu uputili k njima brojne svećenike? Zar ne bi tragedija za tolike pojedince i obitelji bila još veća, zar im ne bi tuđina bila još gorča? Kad posjećujemo naše misije po svijetu, sve više doživljavamo privrženost naših iseljenika svojim svećenicima, socijalnim radnicima, časnim sestrama i drugim pastoralnim suradnicima, i zahvalnost što se oni nalaze među njima, jer znaju što im oni znače. I zato ih ljudi dobre volje neće nikada uvlačiti u neprihvatljive situacije koje su izvan područja njihova apostolata, niti će im na bilo koji način stvarati neugodnosti ili ih navesti na nešto što čak može spriječiti njihovo duhovno poslanje.

U spomenutom Pismu biskupima po svijetu Sveta Stolica ponovno tvrdi da svaki čovjek ima pravo živjeti u svojoj domovini ili se iz nje iseliti. Također svaki čovjek ima pravo da i njegova obitelj živi ondje gdje on ostvaruje sredstva za život. Načelno svaki čovjek ima pravo tražiti i očekivati da mu domovinska zajednica omogući da sva ta svoja prava ostvari u vlastitoj domovini.

Opažamo da jenjava ono masovno odlazanje i iseljavanje iz naše zemlje. Također su se neki od radnika na privremenom radu već vratili na stara ognjišta. Ipak vidimo da pojava izbjavanja velikog broja naših sunarodnjaka i vjernika i dalje traje, da se na određene načine čak ustaljuje. Sve je to duboko označilo cjelinu naše narodne i crkvene zajednice, dogodile su se i još se događaju promjene koje su sudbinske za budućnost Crkve i naroda. Stoga naša Crkva mora još pozornije i sustavnije razmišljati i poduzimati sve što može biti korisno za život, za puno dostojanstvo i slobodu svakog našeg čovjeka koji je zahvaćen tim

promjenama. Zato će i narednih godina naši hrvatski dušobrižnici po svijetu okupljati naše vjernike gdje se god oni nalazili – pružajući im primjer uzornog svećeničkog života i zauzetog pastoralnog rada. Stoga hrvatska katolička središta u inozemstvu moraju biti pravi kutić domovine, u njima se mora gajiti ljubav prema cijeloj našoj duhovnoj i kulturnoj baštini, poticati želja za povratkom i još više upornost da se domovina ne zaboravi.

Sve je to u duhu Evanđelja, na liniji Crkve, uz blagoslov Sv. Oca i u suglasnosti s crkvenim zakonima. U tom smislu spomenuto Pismo kaže biskupskim konferencijama: „Jučer je Crkva, želeći doseći poganski svijet, nastojala svući sa sebe židovski izgled. Da bi pošla u susret novodoseljenim narodima, odbacila je tek stečeni lik rimskog mentaliteta. Da bi se stavila na raspolaganje svemu čovječanstvu, naprezala se da se otvori svim kulturama. Danas to isto raspoloženje vodi da kvascem Evanđelja prožme iseljeničku stvarnost, da po mogućnosti i od te stvarnosti učini put do ispunjenja svoga poslanja.”

Imajući pred sobom velike likove trojice papa neposredno povezanih s iseljeničkom problematikom, studirajući dokumente Svete Stolice o inozemnom dušobrižništvu i proživljavajući stvarnost naše vlastite raseljenosti, pozivam župnike u domovini i misionare u inozemstvu da na blagdan Svete Obitelji, kada slavimo „Iseljenički dan“, zajedno sa svojim vjernicima razmišljaju o tim pitanjima i Gospodinu upravljaju molitve za dobrobit naših trajnih i privremenih iseljenika.

U tom smislu svim hrvatskim radnicima u zapadnoevropskim zemljama i iseljenicima na kontinentima Sjeverne i Južne Amerike, Australije i Afrike, povratnicima za božićne blagdane i njihovim obiteljima, svećenicima, socijalnim radnicima, časnim sestrama i drugim pastoralnim suradnicima, kao i svim drugim članovima naroda Božjega, želim sretan Božić i blagoslovljenu 1979. godinu.

U Zagrebu, 22. studenoga 1978.
+ Franjo Kuharić v.r.
nadbiskup zagrebački

Razvitak hrvatskih misija u Njemačkoj

Novi misionari iz domovine

(Nastavak)

Prvi franjevac splitske provincije koji je kao prvi naš misionar s redovitom putnicom pošao u Njemačku, bio je o. Bernardo Dukić, sadašnji hrvatski nadušobrižnik u Njemačkoj. Došao je u Frankfurt prije Božića, 12. 12. 1965. U Frankfurtu je nešto prije toga počeo hrvatske vjernike okupljati na euharistijska slavlja sarajevski franjevac o. Tomislav Međugorac koji je ondje studirao biologiju, te je nakon toga doktorirao i postao docentom na sveučilištu. Dolaskom o. Dukića u Frankfurtu je osnovana Hrvatska katolička misija kojoj je on postao prvim misionarom. Svršetkom 1971. o. Dukić je imenovan hrvatskim nadušobrižnikom u Njemačkoj. G. 1966. dolaze u Njemačku novi svećenici iz domovine: fra Božo Lovrić u Aachen, fra Danijel Milas u Freiburg, splitski svećenik Josip Strujić u nadbiskupiju Paderborn. Ondje je do 1967. djelovao i zagrebački svećenik Josip Sukner koji je u Njemačku došao iz Južne Amerike.

Uloga nacionalnih ravnatelja

Prema smjernicama konstitucije »Exsul Familia« prvi ravnatelj dušobrižništva za Hrvate izvan domovine imenovan je g. 1966 dakovački svećenik dr. Vladimir Vince koji je u ožujku 1968. poginuo u zrakoplovnoj nesreći u Latinskoj Americi. No, početke organiziranja skrbi za hrvatske vjernike u svijetu nalazimo u pothvatima tadašnjeg rektora Hrvatskog Zavoda sv. Jeronima u Rimu dra Jurja Mađerca. Prije dra Vincea hrvatsku je inozemnu pastvu godinama vodio šibenski svećenik dr. Krešimir Zorić, član Vrhovnog vijeća za migraciju pri Svetoj kongregaciji Konzistorija. Nakon Vinceove smrti Sveta Stolica na prijedlog hrvatskih biskupa g. 1969. imenuje ravnateljem inozemne pastve

mons. Vadimira Stankovića, dotadašnjeg osobnog tajnika kardinala Franje Šepera.

Čim je g. 1966. bio imenovan prvi nacionalni ravnatelj hrvatske inozemne pastve, pokazala se osobita potreba za većim brojem naših svećenika u Njemačkoj, jer je u isto vrijeme porastao i broj radnika. Dr. Vince molio je pomoć od naših biskupa i redovničkih poglavara koji su pokazali shvaćanje i počeli u većem broju slati svoje svećenike u inozemstvo. Tako je u vrijeme kad je mons. Stanković preuzeo ravnateljstvo naše inozemne pastve u Evropi djelovalo već oko 40 hrvatskih svećenika.

Godina u kojoj je mons. Stanković imenovan nacionalnim ravnateljem upravo je godina u kojoj je bio zabilježen najveći porast broja naših radnika u SR Njemačkoj – 229.209. Novi ravnatelj odmah je prionuo nastojanju da u Njemačku dođe što veći broj svećenika iz domovine. U tome je surađivao s našim nadušobrižnicima u Njemačkoj. Njihova je zajednička briga bila, da bi u našem dušobrižništvu u SR Njemačkoj bili po svojim svećenicima zastupljeni svi krajevi domovine, sve biskupije, redovničke zajednice.

Godine 1972. broj naših radnika u SR Njemačkoj došao je oko pol milijuna. Do kraja 1974. uglavnom je hrvatsko dušobrižništvo u Njemačkoj u cjelini organizirano i opskrbljeno dovoljnim brojem svećenika. Za sređivanje i organizaciju hrvatske pastve u cijelom svijetu, i u SR Njemačkoj, osim Ravnateljstva u Rimu vodilo je brigu i Vijeće BKJ za hrvatsku migraciju osnovano 1969., kojemu je predsjednik zagrebački pomoćni biskup mons. Josip Lach, a tajnik mons. Vladimir Stanković.

Sve hrvatske misije uređene su prema crkvenim propisima »Upute o pastoralnoj brizi za migrante« i propisima njemačkih biskupa na području kojih biskupija naše misije djeluju.

(Nastavit će se)

Folklorna grupa aktivne misije Hannover sa sestrama Anastazijom Fiškuš, Katarinom Gečević i voditeljem misije p. Nikolom Miočem.

10-godišnjica Hrvatske kat. misije Göppingen

Krajem rujna i početkom listopada o.g. Hrvatska katolička misija Göppingen svečano je proslavila 10-godišnjicu svoga postojanja. Misija Göppingen službeno je osnovana u siječnju 1968. te je jedna od „najstarijih“ hrvatskih misija u SR Njemačkoj.

Čitava proslava jubileja imala je obnoviteljsko-duhovni karakter, i održana je pod motom: „XIII st. kršćanstva u Hrvata – 150 god. biskupije Rottenburg – Stuttgart“. Proslava je započela 29. rujna otvaranjem obnovljenih prostorija Doma u Kirchstr. u Göppingenu. Vrhbosanski nadbiskup dr. Marko Jozinović u svom pozdravnom govoru posebno je naglasio važnost povezanosti domaće i iseljeničke Crkve. Predstavnik biskupije Rottenburg, referent za strance, prelat Eberhard Mühlbacher pohvalio je visoku vjersku i nacionalnu svijest

hrvatskih katolika, zaželio i u budućnosti dobru suradnju s njemačkom Crkvom, a kao poklon biskupije Rottenburg za 10-godišnji jubilej predao VW-Bus za potrebe Misije – posebno vjeronaučne pouke. Nadbiskup Jozinović predvodio je 30. rujna sv. Misu u Geislingen/St. Nakon sv. Mise održana je u najvećoj dvorani u gradu svečana akademija. Recital s temama: „Godina Velikog Zavjeta“ i „Iseljenik“ izvodili su mladići i djevojke Misije. Za dobro raspoloženje pobrinuo se i VIS „Sjene“ iz Ravensburga.

Tjedan dana kasnije, od 6.–9. listopada, Misiju je posjetio đakovački biskup msgr. Ćiril Kos. On se najprije u petak 6. listopada sastao sa svojim Slavoncima u Geislingenu. Nakon njegova predavanja, te pozdravnih govora predstavnika biskupije gosp. Haas-a i mjesnog dekana gosp. Bier-a, na redu su bili filmovi:

„150 godina bisk. Rottenburg“, „Solin '76“, „Đakovački vezovi 1971“. U subotu večer, 7. listopada prostorije Doma u Göppingenu bile su premalene da prime sve one koji su željeli ući. Svečanu akademiju posebno je svojim nastupima uljepšalo petero braće i sestara u narodnim nošnjama – obitelj Valo iz Münchena, te novoosnovana folklorna grupa iz Geislingena. Proslava jubileja završena je u nedjelju, 8. listopada koncelebriranom sv. Misom, koju je u Göppingenu predvodio biskup Kos.

U ponedjeljak, 9. listopada biskup Kos posjetio je najveću tvornicu u okolini, WMF u Geislingenu. U tvornici WMF privremeno je zaposleno oko 380 radnika iz domovine, uglavnom Slavonaca. Biskupova posjeta tvornici obradovala je ne samo radnike-zemljake na radnim mjestima nego i upravu tvornice. Mjesno novinstvo izvijestilo je o toj posjeti naglasivši posebno veliku brigu i povezanost domovinske Crkve s radnicima u inozemstvu.

Po svemu sudeći, proslava 10-godišnjice Misije Göppingen postigla je svoj cilj: još veća međusobna povezanost, još čvršća vjernost vjери i običajima otaca, što je posebno bilo naglašeno u prvom broju misijskog glasila „U tuđini“.

Ivica Komadina

10 Jahre katholische kroatische Mission:

Bischof von Djakovo besuchte WMF

Enge Verbindung zwischen Heimatdiözese und Gastarbeitern / Gespräche am Arbeitsplatz

Ohne langfristige Voranmeldung und daher mehr im stillen vollzog sich am Wochenanfang in der WMF eine denkwürdige Begegnung. Msgr. Ćiril Kos, Bischof der kroatischen Diözese Djakovo, der die meisten der rund 380 jugoslawischen Arbeitnehmer der WMF angehören, besichtigte das Unternehmen und besuchte einige Mitglieder seines Bistums an ihren Arbeitsplätzen. Im Zusammenhang mit dem zehnjährigen Jubiläum der katholischen kroatischen Mission des Kreises Göppingen wurde damit sichtbar, wie sehr sich die Heimatkirchen auch um ihre im Ausland arbeitenden Gemeindeglieder bemühen.

Bischof Kos begrüßt einen aus Djakovo stammenden WMFler. Daneben (von rechts) Sozialbetreuer Stefan Tot und Pfarrer Ivica Komadina. Foto: Schuhmacher

GEISLINGER ZEITUNG NWZ
Donnerstag, 12. Oktober 1978

Drugi o nama...

Papa Ivan Pavao II. kritizira krute sisteme

Papa Ivan Pavao II. je u srijedu u generalnoj audijenciji pred 50.000 slušalaca govorio o ljudskim i socijalnim pravima. Papa je kazao: treba s oprežnošću gledati programe i reforme raznih smjerova i sistema. Čovjeku treba ujedno biti jasno, da se u prvome redu ne radi o sistemu, već o pravdi i o čovjeku.

Nije čovjek radi sistema, nego sistemi moraju postojati radi čovjeka!

Prihvatljivi su samo takvi politički, društveni i privredni sistemi koji poštuju slobodu i prava čovjeka i služe cjelovitom dobru čovjeka.

Živi u Bogu i u srcu naroda

Proslava 500. obljetnice smrti kraljice Katarine Kotromanić

U danskom gradu Helsingør živi povelika grupa naših ljudi, većinom Hrvata iz Bosne. Radi boljeg organiziranja svete mise, sastanka poslije na „crkvenoj kavi“, te vjeronauka, osnovali smo CRKVENI ODBOR, KOJEM SMO DALI IME VELIKE SVETE ŽENE NAŠEGA NARODA: KATARINA KOTROMANIĆ!

Ove godine 25. listopada navršilo se 500 godina od njezine svete smrti. Odlučili smo to što svečanje proslaviti baš u tom Hamletovom gradu Helsingør.

Nadbiskup dr. Josip Žapkar s grupom mladih u Helsingoru.

Bili smo smioniji pa smo na proslavu pozvali papinog nuncija i delegata za Skandinaviju.

Svečana proslava održana je u subotu 28. listopada. Proslavu je uzveličao svojom prisutnošću papinski nuncij i apostolski delegat za Skandinaviju, nadbiskup Dr. JOSIP ŽAPKAR. On je rodom Slovenac i dobro govori i hrvatski jezik pa je svetu misu čitao na hrvatskom jeziku. Prenio je svim sakupljenima pozdrav i čestitku danskog biskupa Martensena, koji nije mogao doći. Na koncu prije blagoslova progovorio je par riječi na slovenskom jeziku čestitajući našem narodu veliki jubilej.

Propovjed je imao vlč. Stjepan Željko Biletić, naš misionar u Stockholmu. Prikazavši povijesno mučenički put Katarine Kotromanić, završio je poukom: – **I ona je bila u tuđini! Proslavila se u Rimu upravo po tome što se nije stidjela da pripada jednom malom narodu, nije u tuđini izgubila svoju vjeru, niti zaboravila svoj jezik. Ona može biti veliki uzor svima nama!**

Uz vlč. Biletića bio je u konceleciji vlč. Franjo Prstec, delegat za Skandinaviju, zatim domaći župnik Danac i hrvatski misionar u Danskoj.

Nakon Svete mise bio je mali program u crkvi. Djeca u narodnim nošnjama izvela su zbornu recitaciju u kojoj pozdravljaju Papu koji je našoj Katarini dao sklonište. Zatim je jedna djevojka recitirala himan svetoj ženi Katarini. Na završetku svi smo otpjevali našu himnu: „Lijepa naša domovino“. Svečanost je nastavljena u jednoj sali u gradu gotovo do jutra. Raspoloženje je bilo spontano i veliko. Sam nuncij je ostao među nama sve do deset sati na večer. Preko 200 Hrvata, te mnogo Danaca i ostalih prijatelja i gostiju dugo će u svom srcu nositi uspomenu na ovu svečanost.

Josip Krokek

Hrvatska katolička misija i socijalni ured Karitasa u Siegenu

Na rubu savezne pokrajine Nordrhein-Westfalen, a nedaleko granica prema saveznom pokrajinama Rheinland-Pfalz i Hessen leži grad Siegen, industrijsko mjesto sa oko 132.000 stanovnika u kojem cvjeta prije svega industrija željeza.

Od kolovoza odnosno rujna 1977. god. nalazi se i u ovom gradu Hrvatska katolička misija i socijalni ured pri udruženju Caritas. Otac Franjo Halužan, salezijanac, svećenik i Ivo Živković, socijalni radnik, trude se i brinu zajednički o svojim zemljacima u Siegenu. Ali područje misije i socijalne službe proteže se i izvan granica grada Siegena: na kotar Siegen i kotare Olpe i Hochsauerland. Na ovom području živi ukupno oko 5.308 građana iz Jugoslavije, od toga u kotaru Siegen 2.648, u kotaru Olpe 1.030 i u kotaru Hochsauerland 1.620.

Pored Siegena socijalni radnik ima jednom tjedno svoje uredovne sate u Schmallenbergu/Hochsauerland, gdje u nekoliko tekstilnih tvornica radi vrlo mnogo žena i djevojaka iz Jugoslavije. One stanuju uglavnom u kućama koje su vlasništvo tvornica, tako da je tu karitativna pomoć često potrebna.

Isto tako jednom tjedno imaju prilike naši ljudi iz kotara Olpe doći k socijalnom radniku u mjesto Attendorn na sredini između gradova Olpe i Finnentrop, mjesto u kojem su radnici iz Jugoslavije najbrojniji u cijelom kotaru.

Svete Mise se redovito održavaju u Siegenu svake nedjelje i blagdana, a u mjestima Finnentrop, Freusburg, Meschede, Olpe i Schmallenberg svake druge subote u mjesecu.

Za svećenika i socijalnog radnika je u ovom prvom periodu veoma važno upoznati strukturu i potrebe ljudi; doći u kontakt sa sunarodnjacima svoga područja, a tu statistika daje već određenu sliku. Odmah upada u oči maleni broj mladeži između 15 i 20 godina: u kotaru Siegen 56, u kotaru Olpe 33, a u kotaru Hochsauerland 36.

Nastavak na str. 12.)

Kardinal Volk posjetio Hrvatsku misiju Offenbach

Kardinal Mainza, dr. H. Volk redovito posjećuje i vizitira inozemne misije kao i svoje župe. Prigodom posjete Hrvatskoj misiji Offenbach kardinal se zanima za hrvatske vjernike u SR Njemačkoj, a posebno za vjernike na području svoje biskupije. Pita, da li ih ima mnogo nezaposlenih, završavaju li mladi školu i što je s vjeronaukom? Namjeravaju li se uskoro povratiti u domovinu ili stalno ostati ovdje? Sve ga aktivnosti u misiji interesiraju! Hrv. župnik p. S. Mandac, past. suradnica č. s. M. Domić, soc. radnik gosp. S. Mušterić, dekan Offenbacha L. Eckstein i p. B. Dukić u razgovoru s kardinalom Volkom.

Hodočašće molitve i pokore

Po drugi put p. Ante Perković, bivši dušobrižnik Singena, organizirao je hodočašće s okolnim misionarima u poznatu opatiju Beuron. Na hodočašću je sudjelovalo desetak hrvatskih misija: Ballingen, Villingen, Freiburg, Offenbourg, Baden Baden, Göppingen, Ravensburg, Spaichingen i Tübingen. Uz 16 hrv. svećenika sabralo se oko 2.000 hrv. vjernika. Bio je prisutan dr. Zwingmann, referent za inozemnu pastvu u nadb. Freiburg i mons. V. Stanković, ravnatelj za hrv. inozemnu pastvu. Propovijed i predavanje: „Što znači sakramentalni život za vjernike“ održao je fra Marinko dr. Leko. Križni put predmolio je fra Ivan dr. Dugandžić. Čovjek koji putuje kroz križni put

života nemirno traži svoj cilj, a cilj je svima raspeti Krist. Nikakav zabavni program nije predviđen, kao što je uo-

bičajeno na takvim skupovima, nego samo duhovna obnova u pjesmi, molitvi i sabranosti.

Posveta hrvatskog centra

Župnik i inicijator fra Bone Prcela, sa svojom subraćom: fra. drom p. Čapkunom, fra A. Jurićem, uz odanu suradnju i požrtvovnost vjernika, kupio je zemljište za hrvatske vjernike u Vancouveru. Tu je zamišljeno: religiozno-kulturno-zabavni centar, nogometno igralište i veliki prostor za piknik. Svakodnevnim dobrovoljnim radom župljana centar je sagrađen u rekordnom vremenu. Biskup Vancouvera u prisutnosti 15 hrvatskih svećenika, iz prostrane Kanade, oko 3000 hrvatskih vjernika blagoslovio je i otvorio hrvatski centar.

Olimpijaši iz Njemačke

Nagradno putovanje u Rim

Sudjelovanjem na biblijskoj olimpijadi za sjevernu Njemačku u Bochumu, grupa Hrvatske katoličke misije Gelsenkirchen, osvojila je prvo mjesto. Kao prva nagrada bilo je u vidu putovanje u Lurd-Francuska, no pod nekim okolnostima i nepovoljnim uvjetima, plan našeg puta je promijenjen. Odlučeno je putovanje u Rim-Italija. Tako smo za vrijeme listopadskih školskih praznika od 8.10.-14.10.78. otputovali za Rim. Nažalost jedan sudionik olimpijade morao je ostati (zdravstveni razlog) kod kuće. No njegovo mjesto rado je prihvatila njegova sestra. Krenuli smo direktnim vlakom kasno u noć. Imali smo rezervaciju tako da smo svi bili zajedno u kupeu s našim župnikom o. Stojanom Ravić, te župskom suradnikom Anicom Trstenjak. Iako dugačak, ali ne dosadan put-skoro nitko nije spavao- jer putovati u Rim nije bilo svejedno.

Nakon 22 sata vožnje kroz Njemačku - Švicarku stigismo u Rim. Sačekali su nas o. Marijan Šegulja-definitor - i o. Pero Grubišić. Oni su nam stalno bili na raspolaganju u ovom velikom gradu. Odsjeli smo u hotelu da bi sutradan bili spremni obilaziti znamenitosti grada. Kroz puna tri dana vidjeli smo toga puno.

Iako više puta i umorni, ali uz lijepo vrijeme, nije nam ništa smetalo.

Najviše nas se dojmila: tamnica gdje su bili zatvarani sv. Petar i sv. Pavao, zatim najveća crkva na svijetu bazilika sv. Petra na vatikanskom brijegu. Posjetili smo grobove preminulih papa: Pavla VI. i Ivana Pavla I.

U prvom planu je bila i posjeta pape kod redovne sedmične audijencije, no nažalost to nismo doživjeli, jer je baš tih dana novoizabrani papa Ivan Pavao I sahranjen. S kupole sv. Petra mogli smo donekle doživjeti grad Rim; a malo bolje vidjeti i zgradu gdje se vrši izbor pape.

Posjetili smo također i Luna park; nešto predivno. Jedan dan smo proveli u starom gradu Tivoli udaljenom od Rima 70 km, te smo i tu doživjeli čar i ljepotu onih prirodnih vodoskoka.

Popodne stigismo opet u Rim tako da smo našli još vremena kupiti koju uspomenu ili suvenir.

13.10. kasno uvečer napuštamo Rim. Puni smo lijepih uspomena. U vlaku opet raspoloženje - kvizšala-pjesma. O umoru ni govora. Doista lijepa nagrada. Hvala organizatorima.

sudionik Veselko

Pobjednici iz Gelsenkirchena obilaze znamenitosti Rima.

Olimpijaši iz Frankfurta u Parizu i Lurdu

Jesenske praznike olimpijaši iz Frankfurta, svih 5 ekipa, iskoristili su za izlet i hodočašće u Pariz i Lurd. To lijepo putovanje zaslužili su kao sudionici „Hrvatske biblijske olimpijade” održane ove godine u Stuttgartu. Povod zajedničkom putovanju svih 5 ekipa svakako je prvo mjesto koje je osvojila ekipa Frankfurt II. Za osvojeno prvo mjesto dobili su nagradno putovanje u Lurd. To je bilo zeleno svjetlo i za ostale ekipe. Želja svih natjecatelja i voditelja bila je da zajednički podijele radost putovanja i odmora kao što su zajednički dijelili teškoće i trud u savlađivanju gradiva za Olimpijadu. Zahvaljujući nagradi naddušobrižničkog ureda, financijskoj pomoći Ive Čajića, Ilije i Ane Drežnjak, P. Čire Markoča, P. Petra Vučemila i voditelja Misije P. Josipa Zrnčiča, to zajedništvo nije preki-

Slada im je pobjeda nego sladoled: gđica Anica Trstenjak i p. Stojan Ravić sa pobjedničkom ekipom iz Bochuma: Smiljan Nežić, Vjekko Ljoljić, Veselko Ljoljić, Dragica Andrić i Katja Bošnjak.

u Rimu, Parizu i Lurdu

Pobjednici iz Frankfurta u Parizu, na putu za Lurd: p. P. Vučemilo, Ankica Zrno, Slađana Šetka, Dragica Labaš, Ksenija Rodak, Marija Zrno, Snježana Šetka, Anđa Jurčević, Anita Rogošić, Dražena Brešić.

nuto. Nezaboravnih 7 dana svima će dugo ostati u sjećanju.

Na putu od Frankfurta do Lurda veselo društvo olimpijasa dva dana je provelo u Parizu razgledajući povijesne, kulturne i umjetničke spomenike francuske metropole. Posebnu pažnju olimpijasa privukle su crkve Notre-Dame, bazilika Sacre-Coeur, Eifelov toranj, muzej Louvre, Napoleonov grob, Napoleonov trijumfalni luk na kojem je ime našeg Dubrovnika, galerija moderne umjetnosti, mnogobrojni parkovi itd. Posebni doživljaj svakako je bio susret s našim svećenicima i vjernicima u hrvatskoj kat. misiji kod sv. mise.

Slijedeća „VJERONAČNA OLIMPIJADA” održat će se u Frankfurt/M. 12. i 13. svibnja 1979.

S mnoštvom lijepih uspomena i punim fotografskim aparatima, poslije Pariza, veseli olimpijasi nastavili su putovanje prema Lurdu. Na tom prilično dugom putovanju nakratko su posjetili gradove Tours, Bordeaux i upoznali se sa slavnim prošlošću i znamenitostima tih francuskih gradova.

Dolazak u Lurd bio je burno pozdravljen dugim pljeskom i pjesmom „Sred te se pećine”. Svi smo se željeli što prije naći pred Gospinom špiljom. Premda je bila večer, ipak poslije kraćeg zadržavanja u hotelu, svi smo pošli pred lurdsku špilju. Bilo je to lijepo osvježeno poslije napornog putovanja.

Slijedeća dva dana naši domaćini bili su: Gospina špilja, 4 crkve koje se nalaze u blizini špilje i križni put. Iz mnoštva doživljaja svakako treba izdvojiti zajedničke sv. mise, križni put i molenje krunice u večernjim satima pred Gospinim kipom. Svi su članovi aktivno sudjelovali u tim lijepim pobožnostima. U svojim molitvama sjetili smo se svih onih koji su potrebni pomoći i zagovora Lurdske Gospe. Na poseban način molili smo za naše roditelje, odgojitelje, mlade kršćane širom svijeta, za našu domovinu i za sve naše ljude koji se nalaze izvan domovine.

Iz Lurda smo jedno poslijepodne posjetili grad Biarritz, koji se nalazi na Atlantskom oceanu. Svi smo se divili čudu prirode u tom dijelu svijeta. Valovi i do 5 m visine s morske pučine dolaze prema pitomoj obali.

Na povratku iz Lurda za Frankfurt putovali smo južnim dijelom Francuske, uz Sredozemno more. Zatim smo posjetili grad Lyon, da bismo navečer stigli u Aix les Bain. Taj se gradić nalazi u podnožju najvećeg vrha Alpa-Mont Blanca. Osnovali su ga stari Rimljani. Danas je poznat kao privlačno turističko izletište i lječilište.

Posljednji dan našeg izleta proveli smo na razgledanju prirodnih ljepota Švicarske. U petak (3.11.) navečer sretno smo se povratili u Frankfurt.

Za svih sedam dana dobro raspoloženje bilo je prisutno kod svih. Nije nedostajalo dobre pjesme, šala i lijepih zgoda. Da bismo se sjetili posljednje olimpijade, zadnji dan na povratku za Frankfurt organiziran je u autobusu kviz znanja: iz Biblije, nacionalne povijesti, povijesti Francuske i Lurda. Točni odgovori bili su burno pozdravljeni i nagrađeni. To je ujedno bio početak pripremanja za slijedeću olimpijadu. Hvala svima koji su nam ovo putovanje omogućili.

Sudionik

Sve ekipe Biblijske olimpijade frankfurtske misije u Lurdu.

Hrvatska katolička misija i socijalni ured
Karitasu u Siegenu *Nastavak sa str. 8*

I školska su djeca u usporedbi s drugim nacijama zastupljena ispod prosjeka. U kotaru Siegen ima 156 školske djece, u kotaru Olpe 81 i u Hochsauerlandu 76. Tako postoji mali dio školske djece i mladeži nasuprot velikom broju odraslih, a među ovima ima opet naročito puno samaca. Nadprosječno velik broj samaca u Siegenu i okolini je sigurno uvjetovan nekoć velikom ponudom posla u teškoj industriji i građevinarstvu.

Pastoralni i socijalni rad se stoga mora prilagoditi strukturi stanovništva ovoga područja i posebno voditi računa o tome da se ljudi međusobno zbliže i da oni samci ipak osjete, dožive i zadrže smisao zajedništva.

Razne aktivnosti u ovoj prvoj godini su i imale taj cilj. Uz prigodne svečanosti i proslave sv. Nikole i Božića bilo je tu i izleta, predavanja i muzičkih predstava, koje su bile jako dobro posjećene. Gospođa Slavica Tuškan, referentica za sve socijalne Karitasa u Njemačkoj je tako i po drugi put bila u Siegenu 29.10.1978. g. i održala predavanje sa temom: „Uloga žene u obitelji i društvu“. Na ovu ozbiljnu i interesantnu temu se nadovezao zabavni dio s glazbom i pjesmom grupe „Kroatia“ iz Koblenza i kolom i plesom mnogobrojnih i oduševljenih prisutnih zemljakinja i zemljaka.

Ukoliko se ostvari želja za vlastitim centrom, – u ovom pravcu se već vode ozbiljni razgovori i ima opravdane nade – bili bi stvoreni uvjeti za još bolji rad u ovoj, jednoj od najmlađih misija u Njemačkoj.

(Ivo Živković, soc. radnik)

(O. Franjo Halužan, svećenik)

Podiumsdiskussion im Kroatischen Zentrum in Berlin

Prigodom „Dana stranih sugrađana“ održana je javna diskusija o problemima stranaca i II. generacije njihove djece. Na tom susretu uz strane i njemačke goste prisustvovali su: gđa. Ilse Reichel, senator za školstvo i odgoj i gosp. R. Sund, senator za rad i socijalna pitanja.

Početkom školske godine 1978/79. počeo je i vjeronauk u Hrvatskom centru, Stresemannstr. 66, u Berlinu. Na otvaranju „Vjeronaučne godine“ skupilo se 109 „prvašića“ s njihovim vjeroučiteljima p. M. Marićem i p. S. Grgatom.

Dobrotvorne akcije Hrv. kat. misije u Berlinu

Hrvatska kat. misija se mnogo zalaže za siromahe i napuštene. Redovito preko godine šalje pomoć nekim obiteljima u domovini od dobrovoljnih doprinosa vjernika i „Kruha sv. Ante“. U listopadu ove godine sakupljeno je 6000 DM za operaciju jednog djeteta iz Jastrebarskog. Za samu operaciju plaćeno je oko 30000 švic. franaka.

Voditelj misije p. Rafael Begić je već pred nekoliko godina poduzeo i akciju da se sakupljaju dobrovoljni doprinosi na božićnoj polnočki za njihovu kumčad, djecu Karitasa u Zagrebu. Tako je predviđeno i ove godine.

Isto je tako pokrenuta u toj misiji i inicijativa sakupljanja novčanih doprinosa za izgradnju bolnice za gubavce u Indiji koju će graditi majka Tereza i p. A. Gabrić.

Pozivaju se svi hrvatski vjernici u Njemačkoj (i u drugim zemljama) da se pridruže toj akciji. Svoje doprinose za tu akciju mogu slati na adresu: P. Rafo Begić, Deutsche Bank-Berlin Nr.7328842 ili na konto msgr. VI. Stankovića: Pax-Bank 4300 Essen, Kto-Nr. 40453. Svatko može dobiti potvrdu koja mu može služiti kod godišnjeg izravnavanja poreza (Lohnsteuerausgleich).

„Das Ausländerproblem ist keine randläufige Erscheinung“

Erzbischof Clarizio: Gefahr besteht auch in der Isolierung.

Hamburg, 6. November (KNA). Das Ausländerproblem sei nicht nur eine zeitliche und randläufige Erscheinung, sondern eine ständige Tatsache unserer Zeit, der Rechnung getragen werden müsse. Dies erklärte der Pro-Präsident der Päpstlichen Kommission für Auswanderungsfragen und Tourismus, Erzbischof Emanuele Clarizio, Rom, bei einer Tagung über „Pastoral vor dem Anspruch des ausländischen Mitbürgers“ in der Katholischen Akademie Hamburg am Wochenende. Vor etwa 100 Ausländerseelsorgern und Sozialarbeitern für Ausländer wies der Erzbischof auf die Gefahr der Isolierung der ausländischen Minderheiten hin, aber auch auf die Chance einer harmonischen Begegnung zwischen Einheimischen und Einwanderern.

In der Kirche gibt es keine Ausländer

Die deutsche katholische Kirche zeigte sich mehr als alle anderen europäischen Kirchen den Mitbürgern anderer Muttersprachen entgegenkommend, aber trotzdem waren bei der Tagung in Hamburg, vom 3.-5.11.1978, manche der deutschen Vertreter selbstkritisch.

In der Bundesrepublik Deutschland leben 3,9 Millionen ausländische Mitbürger. Der Anteil der Geburten ausländischer Kinder an der Gesamtzahl hat inzwischen 20 Prozent erreicht. In Großstädten ist dieser Prozentsatz bereits weit überschritten, da das Gros der Ausländer in den Ballungszentren wohnt. Vor dem Hintergrund dieser Zahlen gewinnt eine Tagung der Katholischen Akademie Hamburg über „Pastoral vor dem Anspruch des ausländischen Mitbürgers“ am vergangenen Wochenende eine besondere Bedeutung.

Der Bischof von Osnabrück, Dr. Helmut Hermann Wittler, zuständig für Ausländerseelsorge in der Deutschen Bischofskonferenz, sprach von einer Herausforderung

an die Kirche, ihrer Gemeinden und ihrer Seelsorger. Er warnte vor der Gefahr einer „Nebenkirche“ und betonte als Ziel aller Ausländerseelsorge einerseits die Integration der Ausländer in die Ortskirche und andererseits die Aufrechterhaltung der Identität der Ausländer.

Bischof Wittler, der an den Anfang seiner Ausführungen in abgewandelter Form das Bibelwort „Ich war fremd. Habt Ihr mich angenommen?“ stellte, betonte, daß die Ortskirche die erste Verantwortung für die Ausländerpastoral zu tragen habe. „In der Kirche gibt es keine Ausländer“, sagte er. Nach seiner Meinung würde die Kirche sich unglaublich machen, wenn sie „nicht pastoral handelte“.

Strukturelle Versuche zur Integration einer Nebenkirche

„Wir haben in der Bundesrepublik ein flächendeckendes Netz von derzeit 315 Missionen für die heringeholten Arbeiter und ihre Angehörigen aus Italien, Spanien, Jugoslawien und Portugal. In ihnen sind ca. 360 Priester aus den jeweiligen Nationen tätig. Die pastorale Betreuung dieser anderssprachigen Katholiken hat sich nahezu ausschließlich auf die nichtdeutschen Seelsorger verlagert.“

Bernd Gottlob

„Ich greife nur einige für unseren Zusammenhang wichtige Aspekte heraus, die belegen, daß Priestern eine Sisyphus-Arbeit zugemutet wurde, die bis auf Ausnahmen unzulänglich auf diese Tätigkeit vorbereitet waren, die selbst Fremde und Desintegrierte darstellten, für ihre Arbeit personell, konzeptionell, finanziell und räumlich dürftig ausgestattet wurden, in Unkenntnis der deutschen Gesellschaft und Kirche tätig wurden, und schließlich übermenschlichen Erwartungen ihrer Landsleute und der sie anstellenden Kirche ausgesetzt waren. 40% geben an, nicht auf ihre Tätigkeit in Deutschland vorbereitet worden zu sein. Die

Hälfte, bei Ordensleuten sind es 70%, waren weniger als 3 Jahre in einer Gemeinde ihres Heimatlandes tätig. Ein Drittel, bei den Ordensleuten mehr als die Hälfte, hat überhaupt keine Erfahrung in der Gemeindepastoral. 53% haben sofort nach ihrer Ankunft in Deutschland eine Mission übernehmen müssen.

Die Missionare nennen als Hauptschwierigkeiten in ihrer Arbeit: die Zerstreuung der Gemeinden, die übermäßige Inanspruchnahme mit sozialen Aufgaben und die andere Mentalität vieler Gemeindeglieder. Schließlich stammen mehr als 80% der Missionare aus einer anderen Gegend, als die der meisten ihrer Gemeindeglieder. Dies trifft besonders auf die Italiener zu.

Was die Ausstattung der Missionen anlangt, so haben 28% der Missionen kein eigenes Büro, 41% keinen eigenen Versammlungsraum, 71% keine pastoralen Mitarbeiter und 74% keine Sekretärin. Dabei sind nur 35 der 289 befragten Missionare in Gemeinden unter 2.000 Mitgliedern tätig.

Die Zusammenarbeit zwischen Missionaren und Ortsklerus wird im großen und ganzen als unbefriedigend angesehen. Den Informationsaustausch (Adressenweitergabe, Übersendung der Nachrichten über Amtshandlungen etc.) bezeichnen nur 17% als im allgemeinen gut, die gegenseitige Abstimmung zur Vorbereitung der Sakramentenspendung nur 9,7%.

Weil sie die besprochenen Probleme nicht interessieren, keine Zeit haben, bei den deutschen Priestern kein Interesse verspüren oder die Sprache nicht genügend verstehen, nimmt jeder zweite Missionar nie oder nur selten an den Priesterkonferenzen teil.

Gelegentliche oder auch häufige Schwierigkeiten bei der Benutzung der Kirche oder der Versammlungsräume haben ungefähr die Hälfte“.

Auszug aus dem Referat von Pfr. Herbert Leuninger

Socijalni savjetnik...

Važne obavijesti

Gubitak boravka

Tko napusti SR Njemačku iz svojih privatnih razloga, pa ostane u domovini preko 3 mjeseca, gubi automatski pravo na radnu dozvolu, koja mu automatski propada pa tako i radni boravak. U praksi to izgleda ovako: ako netko želi graditi kuću u domovini ili obaviti neki drugi duži posao, pa ostane preko tri mjeseca uzastopce, automatski mu se poništavaju papiri u Njemačkoj. Iznimka u tome je slučaj s vojskom. Ako je netko pozvan u vojsku, mora paziti na ona tri mjeseca, da ne budu prije ili poslije vojske iz vlastitih razloga boravak u domovini. Inače uvjet da povratnik iz vojske dobije i dalje boravak, jest da ga primi isto poduzeće u kojemu je radio prije odlaska vojske, ili da ima svoju obitelj (ženu i djecu, ili samo ženu) u SR Njemačkoj. Ako je njegova obitelj bila za vrijeme njegovog odlaska u SR Njemačkoj, onda može odmah nakon završetka odlaska doći ovamo; ako pak nema svoje obitelji ovdje, mora dobiti potvrdu od prošlog poduzeća – dakle gdje je neposredno prije vojske bio zaposlen – kao i potvrdu o odlasku vojnom roku, pa s tim dokumentima kao i s pasošem otići na najbliži konzulat ili ambasadu SR Njemačke u domovini i zatražiti boravišnu vizu (Sichtvermerk) u pasošu.

Novo reguliranje bolovanja u domovini

Na 14.12.1976. izašao je novi zakon u SR Njemačkoj o kojemu se jako mnogo govorilo, a koji je sušta nepravda prema strancima. Po tom zakonu nemaju inozemni radnici prava na bolovanje, ako su se razbolili u svojim domovinama na plaćenom ili neplaćenom godišnjem odmoru, ako su imali uz to bilo koliko neplaćenog odmora. Ako je, dakle,

netko išao u domovinu, a poduzeće mu dalo prije toga npr. 4 tjedna plaćenog godišnjeg odmora, a ujedno mu reklo da ima i nekoliko dana neplaćenog odmora poslije plaćenog, radnik, iako se razboli za vrijeme plaćenog odmora, nema pravo na bolovanje, nego samo na plaćeni godišnji odmor. Često ljudi ostaju mjesecima u domovini i u takvim slučajevima misle da će im se na kraju platiti, a onda se razočaraju.

Da bi se izbjeglo tako nešto, može se zatražiti od poduzeća pismena potvrda, da idete samo na plaćeni redovni godišnji odmor, poslije kojega se odmah vraćate na svoj posao. U tom slučaju ostaje sve pri starom kao i prije. Ipak su i kod ovog novog zakona iznimke, npr. iznenadni teški nesretni slučaj s boravkom u bolnici i sl.

Potvrde o uzdržavanju

Ako ne možete doći do dvojezičnih formulara o uzdržavanju, onda nije samo dovoljno, da općina potvrdi, da uzdržavate nekoga. Tim više potrebno je slijedeće: Ime i prezime uzdržavane osobe, datum rođenja, adresa, zanimanje, da li ima primanja ili penzije, ili ima nekog imanja od kojega može živjeti, s koliko mjesečno tu osobu uzdržavate, da li je itko drugi uzdržaje od rodbine.

Osim toga, potrebno je prikupiti čekove ili potvrde s banke o poslanom novcu. Ako Vaše dijete ide u školu ili na sveučilište izvan Vašeg mjesta boravka u domovini, potrebno je da donesete potvrdu, da dijete stanuje tamo i plaća stan i hranu, kao i dokaze da ste mu slali novac za uzdržavanje. Ukoliko imate više takve djece, potrebno je za svakoga potvrditi. Između ostalih potvrda, ove su potvrde veoma važne.

ID

Radni skup

U vrijeme od 13. do 17.11.1978. skupilo se 79 hrvatskih i 3 slovenska socijalna radnika njem. Karitasa na svoj ovogodišnji radni sastanak u Ludwigshafenu. Sastanak je započeo izlaganjem predstavnika Saveznog ministarstva za rad i socijalni red i istovremenog referenta za pitanja dozvola boravka gospodina Siebenpfeiffer. On je izložio trenutnu politiku Savezne vlade prema strancima, ukazao na nužnost daljnjeg razvoja socijalnog rada u okvirima dosadašnjih organizacija. Njem. Savezu Karitas je taj razvoj dosada najviše uspio, jer ga je razvio u neovisnosti od države, koja mu je prenijela jedan dio svojih nadležnosti. Gosp. Siebenpfeiffer smatra, da je rad hrv. i slov. socijalne službe nedovoljno publiciran u njem. javnosti. U raspravi s njime socijalni radnici iznijeli su svoje zajedničke poteškoće i poteškoće naših radnika. Među ostalim, naglašeno je neslaganje s neispravnom upotrebom južnoslavenskih jezika sa strane ministarstava i mnogih njem. saveznih ustanova. Zastupano je mišljenje, da bi se razni informativni materijali trebali objavljivati na hrvatskom i slovenskom jeziku. Dosadašnji prijevodi i publikacije da su ispod svake jezikoslovne kritike te da su objelodanjivane bez nužnih jezičnih kriterija u pogledu na razne jezične skupine iz Jugoslavije.

Referent iz Zagreba je dva dana govorio o kulturnom i socijalnom identitetu druge generacije. On je svojim osobnim iskustvima, iskreno i uvjerljivo, sa žarom i kršćanskim nazorima iznio da je svrha socijalnog rada pomoći čovjeku da se osvijesti. Naglasio je, da je trčanje za materijalnim blagom promijenilo čovjekovu svijest i otvorilo krivo poimanje o životu. Soc. radnici bi trebali pomagati čovjeku shvatiti prave i neprolazne vrijednosti života. Važno je sačuvati zdravu obitelj i ne zapustiti vjerski odgoj djece u obitelji. Soc. radnici ne samo da su predavanjima bili oduševljeni nego su se što više njima osobno oplemenili. Predavač je tako upozorio na nužnost umijeća pomaganja, jer

socijalnih radnika

ne može pomoći drugome, tko sam sebi ne može pomoći. U ovim relacijama pomaganja najvažnija je govorna (savjetodavna), a najsavršenija komunikacija ljubavi. Predavač je sa skupom razradio bitne promjene u zakonu SR Hrvatske o obitelji i o reguliranju bračnih odnosa.

Četvrti dan ovog radnog skupa protekao je uz stručno predavanje dra Ivana Grbešića o uzrocima i simptomima psihosomatskih oboljenja stranih radnika i njihove djece. Kao gosti prisustvovali su ovom radnom skupu među ostalima naddušobrižnici slovenske i hrvatske pastve gosp. Zdešar i Dukić. P.B. Dukić se obratio skupu soc. radnika svojim pozivom da što više surađuju i pišu u listu „ŽIVA ZAJEDNICA” o socijalnim problemima i pitanjima naših radnika izvan domovine. On se u ime Crkve i naroda zahvalio soc. radnicima na trudu i zalaganju za naše ljude u tuđini. Iza toga su savezni predstavnik soc. radnika Ivan Petrović i izvjestiteljica njem. Karitasa za našu skupinu podnijeli svoje izvještaje o radu i o radu pojedinih regija.

Gosp. Petrović je ponovno izabran za saveznog predstavnika a za regionalne predstavnike izabrani su: Ivan Barić, Ivan Bošnjak Mirko Gajak, Anđelka Jerčić, Barbara Kirinčić, Ivan Šarić i Antun Vranjković.

Posljednji je dan ovaj radni skup pohodio Evropski Parlament u Strassburgu. Skupinu je primio predsjednik parlamentarne frakcije demokršćana gosp. dr. E. Klepsch. On se sa skupinom zadržao oko sat vremena, u razgovoru i razlaganju o Evropskom Parlamentu i ujedinjenju Evrope.

Sudionici ovoga skupa sa zadovoljstvom su se vratili u svoja obitavališta i na svoja radna mjesta. Oni će oplemenjeni riječima vrsnih predavača i nadalje pomagati svojim sunarodnjacima diljem Njemačke. Od Vas je da ih pohodite i da se poslužite njihovim savjetom i znanjem.

Ivan Petrović

Hrvatski i slovenski socijalni radnici na godišnjem sastanku u Ludwigshafenu od 13.-17.11.1978.

Bračni vikend

Potkraj 1975. god. započela je Socijalna služba za strane sugrađane pri Karitatu biskupije Aachen u suradnji s Biskupskom akademijom Aachen skupnu izobrazbu za strane sugrađane - „Wochenend-Tagungen”. Taj rad, koji je uglavnom nacionalnog karaktera, organiziran je u obliku tzv. vikend savjetovanja i traje 2 dana. Godišnje se prosječno organizira 16 takvih savjetovanja, a njihovo ostvarivanje omogućeno je u 4 kuće s kojima raspolaže biskupija.

Pri izboru tema strogo se vodi računa o interesima i potrebama sudionika pojedinih savjetovanja. Dosada su najčešće obrađivane teme: „Situacija stranaca u SR Njemačkoj”, „Školski problemi djece stranaca”, „Mogućnosti stručnog školovanja strane mladeži”, „Brak i obitelj u stranom društvu”, „Uloga žene u društvu i obitelji”, „Utjecaj različitih kultura na obitelj i brak”, „Pitanja iz radnopravnih odnosa i zakona o strancima” i slične teme.

Svrha je tih savjetovanja da se strani sugrađani informiraju o svojim pravima, da budu svjesni svojih problema, da se međusobno upoznaju, zbliže i pomažu, da izmijene osobna iskustva, te da im se na taj način oživotvori načelo „pomoć k samopomoći”. Dosadašnja iskustva pokazuju da su strani sugrađani ponosni i organizatorima zahvalni, da se na ovaj način mogu sastati i raspravljati o svojim svakodnevnim problemima. Osim toga, utvrđeno je da su mnoga savjetovanja doprinijela formiranju novih i utvrđivanju postojećih nacionalnih grupa, koje se kasnije redovito sastaju i kroz predavanja i razgovore nastavljaju započete teme.

70-tak km. udaljeno od Aachena i njegovih tvorničkih dimnjaka, buke automobila i gradske čađe, u još uvijek zelenom Wildenburgu/Eifel, održan je 28. i 29. listopada 1978. god. jedan takav skup naših obitelji. Temi savjetovanja „Problemi naše obitelji u modernom društvu” odazvalo se 37 odraslih i 23 djece. Zapravo, onih što su htjeli prisustvovati bilo je i više, ali svi nisu mogli biti smješteni u dvorac koji je stalno za takve prilike zauzet. Predavač, čije su riječi svi pozorno saslušali, bio je svećenik Mijo Žitković, dr. psihologije.

Bračni vikend

Nastavak sa str. 15

Razgovaralo se o vjerskim pitanjima, o mogućnostima seksualnog odgoja, o krizi roditeljskog autoriteta i o ženi koja, premda je u radnom odnosu, mora biti i majka i supruga i odgojiteljica. Posebice važna i zanimljiva bila je izmjena iskustava i mišljenja o obiteljskim poteškoćama kad se živi u stranom svijetu; o tome su najviše govorile žene. Najveći broj obitelji potječe iz malih sela, iz skromno životnih uvjeta. Njimaje teško snaći se u visoko razvijenom društvu SR Njemačke, jer su im nepoznati jezik i ova kultura; ako bi se nekako i snašli, bilo bi im teško sačuvati svoju nacionalnu svijest. Zbog toga se još više zaostava sukob generacija negoli kod Nijemaca. Roditelji veoma često pokušavaju odgajati svoju djecu u starom, tradicionalnom duhu u kojem su i sami jednom bili odgajani. Pored toga, djeca i mladež su se, zahvaljujući okolini, dječjim vrtićima i školi, bolje prilagodili novim životnim uvjetima negoli njihovi očevi i majke – što samo pooštava krizu roditeljskog autoriteta.

Dubok dojam na sudionike učinila su zapažanja mnogih majki koje su svoju djecu morale smjestiti kod rodbine, susjeda ili u njemačkim obiteljima i ubrzo primijetile da je već ugrožena izravna osobna veza

s vlastitom djecom. Mnogim ženama je žao što zbog zaposlenosti ne mogu izvršavati svoje majčinske dužnosti onako kako bi to htjele. Neke žene su i odustale od rada izvan domaćinstva, kako bi mogle biti sa svojom djecom. Za vrijeme ovog susreta o djeci su se brinule dječje odgojiteljice.

Sudionici su izrazili misao da im vjera najviše pomaže u podnošenju

i rješavanju problema s kojima su suočeni. Prisutne obitelji shvatile su tijekom toga „vikenda“ da nisu usamljene i prepuštene svojim poteškoćama i da osjećaj zajedništva biva snažniji, ako se ljudi međusobno malo bolje upoznaju. Stoga su svi sudionici zaželjeli da se takvi vikendi i razgovori o zajedničkim poteškoćama nastave.

Marijan Bašić, soc. rad. Aachen

Naše obitelji na bračnom vikendu u Aachenu

Isolacija već u mladim godinama

– Premalo male djece stranih radnika posjećuje dječji vrtić. Ministar za socijalne poslove smatra zastrašujućim da samo svako 4. dijete stranih roditelja u Hessenu posjećuje dječji vrtić. Za usporedbu: Kod njemačkih roditelja svako drugo dijete između 3. i 6. godine posjećuje dječji vrtić.

Ministar Clauss smatra, ako roditelji strane djece svoju djecu već u mladim godinama ostavljaju kod kuće (izoliraju), odvojeno od njemačke djece, da će to biti razlozi tj. korijeni izolacije. Na taj način, kaže Clauss, važna socijalna integracija ugrožena je već u ranim dječjim godinama. Dalje navodi: da je i za

njemačku djecu neophodno potrebno da budu već u mladim godinama zajedno s djecom stranih sugrađana, kako bi se od početka upoznala s problemima stranaca i na taj način priznala stranu djecu kao svoje partnere u igri, a kasnije i kao sugrađane.

Osim toga imaju predrasude prema njemačkim dječjim vrtićima, jer s jedne strane žele tradicionalan odgoj u najužem krugu obitelji, a s druge strane ne poznaju takve ustanove u svojoj domovini.

Ministar dalje javlja, da će se strani posloprimci i njihova djeca ubuduće više usmjeriti na predškolsko. To znači odstraniti prepreke kod stranih roditelja, pripremiti osoblje u dječjim vrtićima na rad s djecom stranih roditelja.

Gospodine,
svemogući,
beskrajni, stvoritelju, usavršitelju,
za tebe je godina samo trenutak.
Ali za nas je
365 dana duga,
široka, doboka,
nepregledna.

Gospodine,
jedno je ipak istina:
svaka nas godina
dovodi bliže k tebi.
Ljudi svake godine
bivaju sve stariji,
a kršćani sve mlađi.

Psiho-pedagoški problemi migranata »druge generacije«

„Druga generacija“

Sve veći broj djece stranih radnika predškolskog i školskog uzrasta, boravi u SR Njemačkoj i na taj način povezuje svoje godine odgoja i obrazovanja uz njemačko društvo preko odgojno-obrazovnog sustava. Formira se dakle jedna nova generacija migranata, nazvana „druga generacija“. Ovih nekoliko redaka ima cilj informirati čitatelje o općoj problematici odgojno-obrazovnog rada u vezi s drugom generacijom. Imamo već cijeli niz publikacija na njemačkom jeziku u kojima se tretira specifična problematika druge generacije. Isto tako nacionalne znanstvene ustanove zainteresiranih zemalja – (zemlje podrijetla) – posvećuju puno pažnje ovom fenomenu, koji sigurno ima dugoročne posljedice najprije za tu mladu generaciju, a onda isto tako i za zemlje iz kojih potječu.

Nekoliko statističkih podataka

Iako momentalno nemamo statistike saveznog statističkog zavoda za ovu (1978.) godinu, želio bih ipak najprije prikazati ovu situaciju u statističkim brojkama. Nürnberške novine „Nürnberger Nachrichten“ od 23.5.1978. donijele su pod naslovom „Ausländer eine Zeitbombe“? slijedeću statistiku:

U SR Njemačkoj živi 830.000 (osamstotinatridesettisuća) djece stranih radnika, računajući dob do 16 godina.

Od toga 23% (200.000) ne uspije završiti obavezno školovanje.

42% uspije dobiti svjedodžbu o završenom obaveznom školovanju;

Tek 6,3% (50.000) nastavlja srednjoškolsko obrazovanje!

Iste novine, subota/nedjelja 24./25. lipnja 1978. donose pod naslovom „Verlorene Generation“ jednu drugu statistiku u kojoj se navodi da se u SR Njemačkoj nalazi: „1 milijun migranata „druge generacije“ od kojih 400.000 u osmoljetci ili deve-

toljetci, te da „preko 60% njih ne uspije završiti obavezno školovanje“.

Iz tih nekoliko općih podataka dolazi na vidjelo kakvu mršavu šansu za budućnost ima druga generacija migranata u SR Njemačkoj.

S obzirom na našu drugu generaciju imamo pri ruci slijedeću statistiku:

Od

630.000 iz Jugoslavije (30.9.1977.) u SR Njemačkoj

120.000 otpada na drugu generaciju.

Od toga:

60.000 predškolskog uzrasta i

60.000 školskog uzrasta.

Dakle 60.000 učenika.

Kad bi svako odjeljenje brojilo po 30 đaka, bilo bi moguće formirati 2000 (dvije tisuće) odjeljenja!

Za ovako veliki broj đaka angažirano je također i nastavno, socijalno, katehetsko-pastoralno osoblje. Uza sve to teško je do kraja sagledati svu odgojno-obrazovnu problematiku ovog fenomena. Ovdje želim samo napraviti uvod u psiho-pedagošku problematiku druge generacije, a nadam se, bit će mogućnosti u slijedećim brojevima ovog glasila, sistematski se pozabaviti pojedinim uzrastima: predškolski odgoj (vrtić), školski po etapama razvojne dobi. Nakana je ovog uvoda samo još više motivirati roditelje, socijalne i pastoralne radnike kao i sve druge odgojitelje, koji rade s drugom generacijom, o potrebi zajedničkog rada, razmjene iskustava kako bismo što kvalitetnije usmjerili angažiranje oko druge generacije.

Školski modeli

SR Njemačka učinila je mnogo na obrazovno-odgojnom planu, kako bi se stranim učenicima (druge generaciji) omogućila što brža integracija u njemačkim školskim sustavima, da bi se ublažio bilingvizam kod djece stranih radnika.

Na području Bavorske i Baden-Württenberga postoji jugoslavenska osmoljetka s dopunskom nastavom za njemački jezik i vjeronauk.

U drugim savezima pokrajinama naša djeca pohađaju njemačku školu uz dopunsku nastavu za materinski jezik. Djeca stranih radnika, kao i njemačka djeca, podliježu školskoj obavezi, koja počinje od šeste godine života, a završava nakon 12 školskih godina. Suvišno je i napominjati da je duža i temeljitija školska i stručna naobrazba samo od koristi našoj drugoj generaciji za njezinu kasniju profesionalnu djelatnost. Po ovom školskom modelu 2/3 nastave je na materinskom jeziku i 1/3 na njemačkom jeziku. Čini se za sada da je ovo jedan od potencijalnih modela. Djeca koja pohađaju ovaj školski model većinom se vraćaju u domovinu, jer ih ta nastava priprema za povratak. Međutim treba napomenuti da su za njih mogućnosti nastavka školovanja u zemlji domaćina gotovo minimalne!

Bikulturni pedagoški model

U sadašnjoj fazi migracija, naročito s obzirom na drugu generaciju, stručnjaci obiju zainteresiranih strana došli su do zajedničkog saznanja da se mora drugoj generaciji ponuditi obrazovanje na dva jezika. Ona mora imati dvojezično obrazovanje, odnosno bikulturnu nastavu, jer za nju jednojezičnost znači oduzimanje prava, mršavu šansu za budućnost, geto. Veoma je važno da ovu pedagošku postavku ispravno shvate roditelji, naročito s obzirom na važnost materinskog jezika.

Odgojno-obrazovni proces druge generacije dugoročni je zadatak. To je jasno saznanje i zemalja emigracije i zemalja imigracije, a naročito se odnosi na brojnu djecu predškolskog uzrasta, o čemu će biti govora u jednom od slijedećih brojeva ovog glasila. (Nastavak na str.18.)

Nastavak sa str.17

Neki tipični psiho-pedagoški problemi druge generacije

Istraživači, koji se bave posebno psihičkim zdravljem migranata, ističu veću učestalost psihičkih poremećaja kod doseljenika nego li kod lokalnog pučanstva. Čovjek je višedimenzionalno biće i kao takav uvjetovan je ne samo svojim biološkim nasljeđem nego također geografskim i klimatskim uvjetima, nacionalnom kulturom, profesijom, svjetonazorom, društvenom stvarnošću itd.

Jedan od tipičnih fenomena druge generacije školskog uzrasta jest poteškoća u prilagođavanju školskoj okolini, a što je opet uvjetovano neadekvatnom funkcijom obitelji u procesu socijalizacije mlade ličnosti. Socijalizacijsku ulogu obitelji donekle mogu nadomjestiti predškolske i školske ustanove s dvojezičnom nastavom, jer se tako nastavlja povezanost s domovinom, njenom kulturom i tradicijom, a time i kontinuitet u odgoju, koji je započet u obitelji.

Ako je odgoj zakazao, bilo u obitelji bilo u odgojno-obrazovnoj ustanovi (vrtić, škola) te nije omogućio zadovoljavajuću socijalizaciju, postoji tipičan način reagiranja, koji se manifestira u različitim oblicima psihičkih poremećaja.

Ako je dijete relativno izolirano već u obitelji (obadvoje roditelja cijeli dan na poslu), može se pretpostaviti da je ono isto tako izolirano i izvan obitelji. Ako ne pozna dovoljno jezik i ne zna izraziti što misli i osjeća, ono će reagirati ili agresivnošću ili povlačenjem u sebe (samokrivnja-kažnjavanje sebe). Što se sve zbiva u psihi djeteta u sličnim konfliktnim situacijama teško je realno definirati, ali može se zaključiti iz konkretnih ponašanja.

Svakako treba veću pažnju posvetiti kontroli djece čija oba roditelja rade.

Jedan od učestalih problema druge generacije jest **demotivacija** u školskim obavezama. Uzroci školske demotivacije su mnogostruki, ali je najbitnije upozoriti na nedostatak obiteljskog odgoja (njega, briga,

trajno motiviranje) i nedostatak vremena koje treba posvetiti djeci. Ovdje ne mislim na „razbijene obitelji“ što je posebni pedagoški problem i što zahtjeva dublju analizu.

S tim u vezi postavlja se odmah i pitanje koliko su roditelji – pečalbari s obzirom na sve okolnosti u kojima žive, spremni i objektivno sposobni odgovoriti na tolike zadatke suvremenog odgoja? Činjenica je isto tako, da se mnogi roditelji toliko angažiraju u stjecanju materijalne baze, da jedva stignu i misliti na odgojne zadatke. Oni doduše pokušavaju to „nadoknaditi“ povećanim džeparcem što se negativno odražava na djecu.

Među probleme ponašanja spada i učestala pojava „bijega“ iz obitelji ili škole, što stvara konfliktne situacije. Ti „bijegovi“ mogu biti avantura ili bijeg iz dosade; a mogu biti i signal okolini da se dijete ne osjeća dovoljno sretno i zaštićeno bilo u obitelji bilo u školi.

Kod adolescentne mladeži sve više se registrira učestalost mladenačke delikvencije: krađe, alkohol, droga..

Za uvod neka bude dosta. Jedno je sigurno: druga generacija treba više topline obiteljskog doma, treba više vremena svojih roditelja i odgojitelja, treba više kvalitetnog pedagoškog pristupa u sticanju osobnog i grupnog identiteta, kako bi sutra bila sposobna biti ravnopravna svojim vršnjacima u domovini ili tu u zemlji gostoprimstva.

Dr. Ivan Grbešić
Caritas Erziehungsberatung
Jakobstr. 52, Tel. 207-13
8500 Nürnberg

Gospodine, Stvoritelju ovog svijeta.
Mi živimo od tvoje dobrote
i mudrosti.

Svijet ne pripada nama, već tebi.
Naša znanost sledi tvoju misao.
Naša se tehnika oslanja na
tvoje zakone.

Naša privreda živi od tvojih dobara.
Naša je politika odgovorna tebi.
Zahvaljujemo ti za ljudski duh
i snagu
jer su i duh i snaga od tebe.

**Radio-Vatikan
na hrvatskom**

Na srednjem valu – 196 m ili 1529 kHz – te kratkim valovima – 49 m (6105 kHz), 48 m (6190 kHz) ili 41 m (7250 kHz) – odašilje Radio-Vatikan svakog dana četvrtsatni program na hrvatskom jeziku u 19,15 sati, a svake 4. nedjelje u mjesecu u 8 sati još i propovijed na hrvatskom. Raspored emisija u rujnu 1978:

ponedjeljkom: Nedjeljni susret sv. Oca s vjernicima, Vijesti

osim

25.XII.: BOŽIĆ – „Svim' na zemlji mir, veselje!“

utorkom: Vijesti, U pohodu katoličkim knjižarama u domovini ili Pabirci iz domovinskog vjerskog tiska

osim

26.XII.: Prvi Božić novoga Pape

srijedom: Iz generale audijencije, Vijesti

četvrtkom: Vijesti, Iz hrvatske inozemne pastoralne službe

osim

28.XII.: „Božić širom svijeta“

petkom: Vijesti, Aktualnosti

subota, 9.XII.: „Sutra – 10. obljenica Povelje o ljudskim pravima“

16. i 30.XII.: Vijesti, „Mikrofonom sad ovdje – sad ondje“

23.XII.: Vijesti, Misli uz četvrtu nedjelju DOŠAŠĆA

nedjelja,

10.XII.: „Mladi, mikrofon je Vaš!“

17.XII.: Vijesti, „Bolesnici za bolesnike“

24.XII.: „Idemo na polnočku“

31.XII.: Sveta Obitelj,
Uz DAN ISELJENIKA

Opaska: Zbog nepredvidivih vijesti i događaja te velikog vremenskog razmaka u sastavljanju programa, moguće su izmjene, nadopune ili izostanak koje rubrike.

Šaljite od vremena do vremena uredništvu Radio-Vatikana svoja mišljenja, prijedloge ili izvještaje o dobrom ili lošem prijemu emisija. Neka od pisama uredništvo objavljuje u svom mjesečnom programu, džepnog formata, kojega možete besplatno zatražiti na adresi: RADIO VATICANA, I – 00 120 Città del Vaticano.

Susret katolika južne Švedske i Danske, gdje su 70% bili Hrvati. Na slici: Na čelu dr. Vjekoslav Lasić, vlč. Josip Kroppek, župnik iz Danske i naddušobrižnik za Skandinaviju vlč. Franjo Prstec.

U Evropi živi 120.000 muslimana iz Jugoslavije, od toga 40.000 na radu u SR Njemačkoj. Za ove u SR Njemačkoj dušobrižničku skrb vodi samo jedan imam koji ima sjedište u Aachenu, gosp. Rasim Hamidović, Krefelder Str. 73, tel. (0241) 48609. Pred nekoliko dana gosp. Rasim je posjetio Naddušobrižnički ured u Frankfurtu/M. Schreyerstr. 1.

Gosp. Rasim Hamidović u Naddušobrižničkom uredu u Frankfurtu/M. želi pomoći svojim vjernicima i u Hessenu.

Prema nekim podacima donosimo koliko Hrvata ima u inozemstvu:

Evropa	590.000
SAD	1.730.000
Kanada	130.000
Južna Amerika	300.000
Azija	150.000
Afrika	20.000
Australija i Nova Zelandija	150.000

U SR Njemačkoj živi 130.000 pravoslavnih vjernika Srba iz Jugoslavije. Za njih pastoralnu brigu vodi 11 pravoslavnih svećenika.

Iz knjige „Gastarbeiter werden Bürger“ J. Micksch i „Moslem in Deutschland“ W. Wanzura

Hrvatska „ZVIJEZDA MORA“

U slijedeći petak 8.12.1978. na blagdan BEZGRJEŠNOG ZAČEĆA otvara se novi hrvatski centar u Hohenzollernstr. 11, Stuttgart. Biskupija Rottenburg-Stuttgart dala je kuću, koja nosi naslov „STELLA MARIS – ZVIJEZDA MORA“, Hrvatskoj misiji za naše radnike. Nove su prostorije predviđene za dušobrižničke, socijalne i kulturne aktivnosti, da bi tu bio kutić domovine i zvijezda, svjetlo mnogima! Za preuređenje prostorija biskupija je uložila milijun i sedam stotina tisuća DM. Posveti novog centra prisustvovat će zagrebački nadb. dr. F. Kuharić i biskup iz Rottenburga-Stuttgarta dr. Georg Moser. Opširnu reportažu donijet ćemo u slijedećem broju.

DOMOVINO VOLIM TE

Domovino naša, lijepa si ti,
Jadransko more, obale tvoje.
Neprestano sunce u tebi sja,
Domovino, volim te ja.

Vesela djeca iz škole hrle
I veselo zbore: „Idemo na more!
Idemo u domovinu na svjež zrak,
U domovinu, neka zna svak!“

ŽELJKO VUKO, 5. raz.

Vijesti iz našeg ureda...

Nakon punih 8 godina rada u hrvatskoj inozemnoj pastvi, p. Ante Perković je povučen od prov. uprave za gvardijana u Duvno. Došao je na dužnost 1.8.1970. u Singen, nadb. Freiburg, a predao misiju 1.11.1978. Uz njegov mnogostruk i plodonosan rad na području te misije, želimo istaknuti da je inicijator jednog od najvećih hodočašća u SR Njemačkoj u Birnau. Svake se godine na zadnju nedjelju u svibnju sakupi po nekoliko tisuća hrvatskih vjernika na Bodenskom jezeru. Pred dvije godine organizirao je i prvo hodočašće i u Beuron.

P. Drago Tolj, franjevac mostarske provincije, njegov subrat došao je kao nasljednik u Singen. P. D. Tolj rođen je u Velacima 28.6.1939. Teologiju je studirao u Sarajevu i

P. Drago Tolj, OFM
misionar u
Singen

Ljubljani. Nakon prekida studija kemije i biologije na sveučilištu u Grazu, djelovao je kao kateheta, kapelan i župnik na austrijskoj župi u Frohnleiten u Austriji. Od 1976. – 1978. bio je hrvatski misionar u SAD i Kanadi. Preuzeo je misiju Singen 1.11.1978.

Nove past.suradnice u Münchenu

Provincijalna uprava sestara franjevk iz Šibenika promijenila je dosadašnje sestre iz Münchena i odredila tri nove sestre. Nove su sestre: s. Cecilija Žuljević, s. Leonija Šušnjara i s. Veronika Vuković. Sestre su određene da katehiziraju, vode crkv. zbor, posjećuju bolesnike i za druge aktivnosti u misiji.

Poslije godinu dana opet promjena. P. Mijo Hrman pred godinu dana preuzeo je dužnost hrv. misionara u Freudenstadtu, biskupiji Rottenburg-Stuttgart. Na molbu franj. provincijalne uprave iz Zagreba premješten je u njemačku pastvu. Kao voditelj Hrv. misije u Freudenstadt dolazi franjevac iste provincije p. Josip Tretnjak. Rođen je u Štefanecu 9.3.1948. Gimnaziju i teologiju završio je u Zagrebu 1973. Iste je godine (7.7.1973.) zaređen u Zagrebu za svećenika. Godinu dana djelovao je kao kapelan u Sl. Brodu. Djelovao je 1974.–1978.

P. Josip Tretnjak,
OFM,
misionar u
Freudenstadtu

kao hrv. dušobrižnik u Beču, a od 1.12.1978. kao hrvatski misionar u Freudenstadtu.

Od 1.11.1978. preuzeo je Hrvatsku misiju u Göppingenu vlč. Mile Miljko, svećenik iz Mostara. Kao kapelan djelovao je u Hrasnom i u Studencima 1967.–1970. i kao župnik u Šipovači-Vojnici 1970.–1978. Vlč. M. Miljko rođen je 20.9.1942. u Jesenice-Mostar, gimnaziju završio u Dubrovniku, a teologiju 1961.–1966. u Zagrebu. Zaređen je 29.6.1966. u Kruševu (Mostar).

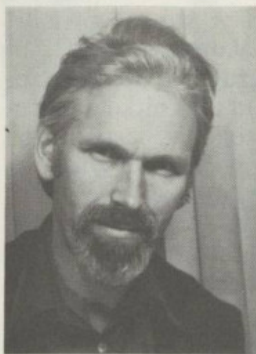
U toj je misiji dušobrižnik bio vlč. Ivica Komadina od 1.11.1977. do 1.11.1978. Vlč. I. Komadina je premješten u misiju Ballingen u istu biskupiju Rottenburg-Stuttgart. Vlč. Josip Beljan, koji je već dvije godine u Ballingenu i djelovao tri godine u Bremenu, premješten je od svojeg biskupa iz inozemne pastve.

Vlč. Mile Miljko,
misionar u
Göppingenu

Vlč. Ante Kutleša,
misionar u
Braunschweigu

Vlč. Josip Ivanković, svećenik mostarske biskupije, već nekoliko godina djeluje na povećem području u biskupiji Hildesheim sa sjedištem u Göttingenu. Zbog velikog posla i područja odavna traži još jednog svećenika za Braunschweig. Od 1.12.1978. biskupija je namjestila još jednog svećenika. Vlč. Ante Kutleša, svećenik mostarske biskupije, preuzet će jedan dio misije Göttingen sa sjedištem u Braunschweigu. Vlč. A. Kutleša rođen je u Prisoju 14.12.1949. Gimnaziju je pohađao i maturirao u Splitu 1970. Teologiju studirao i završio u Sarajevu 1976. Od 1.9.76. kapelan u župi Südlohn, biskupiji Münster. A od 1. prosinca 1978. hrv. dušobrižnik u Braunschweigu.

gosp. Ljubomir Šango
soc. radnik u
Mülheim-Duisburgu

- Novi socijalni radnik gosp. Ljubomir Šango radi u Karitasu u Mülheimu i Duisburgu za naše radnike. Gosp. Šango studirao je teologiju u Zagrebu i Bochumu, filozofiju i pedagogiju u Bochumu. Od 15.7.1978. radi kao socijalni radnik.

gđica. Anica Guberac
past. sur. u Stuttgartu

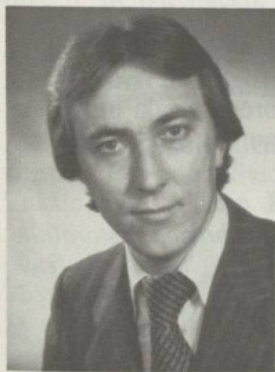
● nove pastoralne suradnice

U Hrvatsku misiju Stuttgart došle su dvije nove suradnice: gđica Veronika Sabljčić i gđica Anica Guberac. Gđica Veronika Sabljčić je završila glazbeni i katehetski institut u Zagrebu. Gospođica Anica Guberac završila je katehetski institut u Zagrebu i katehetski „Lumen vitae” u Belgiji. Obje određene su da drže vjeronauk i vode crkveni zbor u gore spomenutoj misiji.

gđica. Veronika Sabljčić
past. sur. u Stuttgartu

gosp. Šimun Bečko
soc. radnik u
Bambergu

- Karitas je u Bambergu uvidio da je i u Bambergu nužno potreban socijalni radnik. Od 1.11.1978. namješten je gosp. Šimun Bečko kao socijalni radnik. Gosp. Š. Bečko rođen je 20.VI.1951. i studirao je tri godine ekonomiju.

gđica. Jadranka Mesić
soc. radnica u Augsburgu

- Gđica A. Jerčić, koja je više godina radila kao socijalna radnica u Augsburgu, preuzela je socijalnu službu za naše radnike na području Kemptena. Na njeno mjesto došla je nova soc. radnica gđica Jadranka Mesić. J. Mesić je položila maturu u Zagrebu i završila višu socijalnu školu u Zagrebu. Od 15.9.1978. radi kao socijalna radnica.

Glazbeni tečaj

Budući da se već dulje vremena osjeća potreba za permanentnim glazbenim obrazovanjem pastoralnih suradnika u duhu postkoncilske liturgije, Hrvatski naddušobrižnički ured u Frankfurtu, organizira po prvi puta glazbeni tečaj za voditelje pjevačkih zborova u SR Njemačkoj. Tečaj će se održati od 2.-5. siječnja 1979 u Mainzu (Oblatenkloster), Drosselweg 3.

Tema toga tečaja-seminara je praktični repertoar, izbor iz naše hrvatske baštine liturgijskog pjevanja što ga mora poznavati svaki voditelj pjevačkog zbora i orguljaš, a to su pučke mise, popijevke, te pripjevni psalmi, koji su lako prihvatljivi za narod, da bi na taj način pobožnije i aktivnije sudjelovao u liturgijskim slavljinama. Naravno, sve skladbe, koje su ušle u izbor, moraju imati liturgijsku i umjetničku vrijednost te odisati narodnim duhom.

Tako zaokružen izbor materijala bit će koristan svakom zborovodi, da se stvori jedinstveno upotrebeni repertoar, koji će se tokom vremena proširiti po većini naših misija u SR Njemačkoj. Uz praktičan rad: sviranje na instrumentu (glasovir, orgulje) i pjevanje predviđenih skladbi bit će održana i teoretsko-praktična poduka o tehnici pjevanja, vođenja zbora te sviranje orguljskih skladbi (za naprednije).

Voditelji tečaja, odnosno predavači, bit će prof. s. Mercedes Domic i prof. Mato Leščan. Tom prigodom održati će prof. Leščan i orguljski koncert sa djelima hrvatskih autora.

Toplo preporučamo svim pastoralnim suradnicima, koji se bave vođenjem dječjih i mješovitih zborova, odnosno, koji vrše orguljašku službu da prisustvuju tom tečaju.

Koje zvanje Nijemci najviše cijene?

Kao i prije deset godina, tako i danas, zvanje liječnika se najviše cijeni. Institut za demoskopiju u Allensbachu je javio, da još uvijek 80% njemačkih građana najviše cijene zvanje liječnika.

Na drugo mjesto dolazi, kao i prije deset godina, svećenik, a na treće mjesto pravnik. Ugled političara se nešto povećao, dok se ugled nastavnika za jednu trećinu smanjio.

Produbljene dušobrižničke djelatnosti

U SR Njemačkoj radi i živi preko 4 milijuna stranih sugrađana. Od toga je 1 milijun djece ispod 15 godina. U današnjoj krizi zaposlenosti i o II. generaciji mnogo se govori i raspravlja u državnim i crkvenim krugovima. Njemačka je Crkva, Kat. akademija u Hamburgu organizirala od 3. do 5. XI. 78. susret, koji je opet bio posvećen stranim radnicima. Glavne teme predavanja i diskusije bile su: pastoralni rad vjernika drugog jezika u mjesnim Crkvama.

Na sastanak se sakupilo oko 120 domaćih i stranih dušobrižnika i soc. radnika. Na zasjedanju su bili prisutni: zamjenik predsjednika Papinske komisije za dušobrižništvo migranata mons. nadbiskup E. Clarizio, iz Rima, dr. H. Wittler, biskup iz Osnabrucka, nadležan za inozemnu pastvu pri Biskupskoj konferenciji Njemačke, msgr. dr. R. Amann iz Bonna, direktor za inozemnu pastvu u SR Njemačkoj i delegati pojedinih narodnosti.

Nadbiskup mons. E. Clarizio je u svojem predavanju iznio da danas ima preko 50 milijuna selilaca, od

toga 13 mil u Evropi. To je današnje iseljeničtvo nazvano „četvrtim svijetom“. Milijuni ljudi traže bolje uvjete života, dijelom u Evropi, a najviše preko oceana. To nije privremena niti sporedna pojava. To je stvarna činjenica čiju odgovornost i Crkva snosi. Opasnost postoji u izoliranju, a bogata šansa u susretu mjesne Crkve i Crkve useljenja ... Iseljenici ne smiju ostati na rubu!

Iako se kat. njemačka Crkva pokazala najsusretljivijom i najboljom od svih u Evropi prema stranim sugrađanima, ipak su neki Nijemci, koji su imali predavanja na ovom zasjedanju, bili dosta samokritični. Biskup dr. Wittler je u svojem izlaganju izložio, da su strani radnici dolaskom na rad u SR Njemačku bačeni u novi svijet. Žive u dvostrukoj dijaspori: kulturnoj i religioznoj. Mjesna je Crkva pozvana da se za njih brine. Svi smo braća i sestre jedne sveopće Crkve i svatko je naš brat i sestra. Svi smo kršćani jednim krštenjem, svi smo sinovi jednog Oca i svi molimo „Oče naš“. Zato u Crkvi nema stranaca. Sam se Krist poistovjetio sa strancem: „Bio

sam stranac i vi ste me primili“ (Mt 25,35). Zakon savjesti i Evanđelja nas obvezuje da činimo dobro svojoj braći. Od toga nitko nije izuzet. Crkva doseljenja jest izazov na biskupe, svećenike i vjernike mjesne Crkve i ujedno zov za bratskom ljubavlju, da se pomogne vjernicima i njihovoj djeci! I ako s njima ne suosjećamo, zapitajmo se jesmo li kršćani?

Nacionalni direktor za inozemnu pastvu iz Bonna msgr. dr. R. Amann naglasio je nužnost i potrebu stranih dušobrižnika koji se brigaju za svoje sunarodnjake.

Referent za inozemnu pastvu biskupije Limburg, župnik H. Leuninger, također se kritički osvrnuo u svojem izlaganju. Iz priloženog teksta na njemačkom jeziku mogu se razabrati propusti stranog kao i njemačkog klera. Referent iznosi, da nastupa vrijeme, da se ustaljene smjernice inozemne pastve moraju mijenjati. Prikazao je dva nova koncepta, modela: jedan je donijela biskupija Rottenburg-Stuttgart, a drugi biskupija Limburg. Predavanja i razmišljanja zasjedanja usmjerana su na to, da se što više razradi i produbi dušobrižnička djelatnost za Crkvu useljenja.

Katehizacija djece migranata

I ove se godine održao poseban tečaj od 16. do 20. X. 1978. za pastoralne suradnike u SR Njemačkoj. Tema je tečaja: Katehizacija djece migranata.

Odgovorni urednik GK, dr. Josip Ladika u cjelini zaokruženim predavanjima prikazuje: kateheza je stvar Crkve. Ona naviješta, uči, katehizira. Ona svim ljudima donosi vijest o spasenju. Glavna je stvar i past. suradnika katehizirati u situaciji u kojoj žive i u kojoj se nalaze. Uočiti elemente koji priječe i koji potiču, da kateheza bude shvatljiva i bliska. U daljnjim predavanjima je naglasio; sadržaj kateheze mora biti takav da odgaja kršćane za sutra. Zatim je prikazao lik katehete koji mora posjedovati: moralne, didaktične, pedagoške i intelektualne sposobnosti, a nadasve da ima ljubav prema djeci. Djeca više čitaju katehetu nego katekizam.

Osim doživljene duhovne obnove koju je predvodio p. dr. Bone Duda, on je pokušao prikazati i najbitnije pitanje kateheze, a to je: u mladim vjeroučenicima izgraditi pravu sliku o Bogu kakvu nam je Isus objavio. U ljudima ima krivoboštva i krivočovještva, jer nemaju u sebi slike objavljenog Boga.

Gosp. Mato Leščan, prof. glazbe, govorio je o važnosti crkvene glazbe u

liturgiji i katehezi. Svi prisutni, 33, past. suradnici uglavnom su i voditelji crkvenih zborova. Svaki liturgijski čin i misa moraju biti i kateheza.

Permanentna izobrazba pastoralnih suradnika u Ludwigshafenu, 16.-20. X. 78. P. dr. Bone Duda predvodi duhovnu obnovu. Molitva savršena kateheza.

Autor pjesme Tomislav Parlov s harmonikašem Željkom Mikulićem

„Zašlo sunce otkad majke nema“

Onih dana kad sam bio mali
sirotanom svi su mene zvali,
kao malen ne znam što se zbiva
da mi majka nije više živa.

Umrta je godina mi bješe
tople ruke ne osjeti više,
ja upitah gdje se majka skriva
rekoše mi da vječno počiva.

U ledini ispod karanfila
osta vječno moja majka mila,
mila majko, sad oproštaj primi
oprašta se sinak tvojoj jedini.

Pripjev:

Zašlo sunce već od davnih dana
otkad majko, nisi među nama.

Autor: Tomislav Parlov-Tone
Mainz

Zasjedanje Vijeća BK za hrvatsku migraciju

Na redovnoj godišnjoj sjednici koja je održana 22.11.1978. u Zagrebu na Kaptolu 1, predsjednik Vijeća msgr. dr. Josip Lach pozdravio je prisutne članove Vijeća. Ističe da je prisutnost i rad velikog broja naših svećenika u inozemstvu s narodom od velike važnosti. Zamolio je da bi prisutni članovi prikazali sadašnju situaciju u zemljama u kojima djeluju. Referent za soc. radnike u SR Njemačkoj gđa Slavica Tuškan referirala je o socijalnom radu i soc. radnicima u SR Njemačkoj. Zatim su prisutni delegati iz:

Austrije p. E. Kujundžić, Skandinavije vlč. F. Prstec, Švicarske p. R. Vukšić i Njemačke p. B. Dukić iz-

vijestili o pastvi u pojedinim zemljama. Ravnatelj za inozemnu pastvu msgr. Vl. Stanković izvjestio je o dušobrižništvu i pomoći hrvatskim vjernicima u Italiji, Rumuniji i Slovačkoj. Zatim je govorio o dušobrižništvu za studente u Zap. Evropi. U Vijeću se raspravljalo o proslavi „Iseljeničkog dana“ i o izdavanju „Zbornika“ prigodom 10. obljetnice Vijeća 1979. Na sjednici je bio prisutan pomoćni biskup iz Sarajeva i gen. tajnik BK dr. Tomislav Jablanović i nadbiskup dr. Franjo Kuharić koji je preko delegata zahvalio za rad svim svećenicima, pastoralnim suradnicima i socijalnim radnicima u inozemstvu.

Vijeće BK za hrvatsku migraciju

Pismo doma za Božić

Kao da vas vidim, dragi moji,
u božićno jutro,
kad vam listonoša uruči ovo pismo.
Mati će ga čitati, a otac slušati.
Ne znam da li će biti sunca, da li
će biti bure
nad Janjinom dragom,
ali znam da će biti prostrt stol i
poredane čaše
za božićni objed,
i da će zvoniti, zvoniti zvona
s crkve tik kuće naše.

I ove godine bit će prazno moje
mjesto
i mjesta moje braće za vašim
božićnim stolom,
ali nemojte biti stoga tužni,
neka vaši zalogaži bar zbog mene
ne budu začinjani danas
tugom i bolom.

I kad se vratite s božićne svete mise,
neka ne plače mati,
a otac neka ne bude smrknut i
neka ne gleda kroz prozor
kako posljednje lišće pred crkvom
kružeci traži konačno smirenje
svoje.

Sjednite smireno za stol naš
skromni,
gdje dugo me, dugo već čeka
i prazno mjesto moje ...

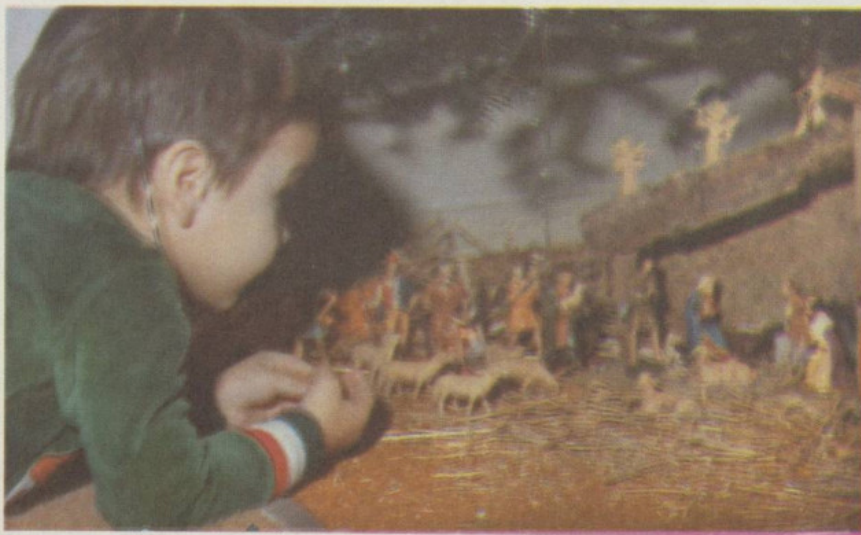
I bit će mi ko da vas čujem
gdje brige mi kažete svoje
o ljetini, o kući, a najviše one
o meni.

Pitat ćete kako mi je,
kako se osjećam ovdje.
A ja ću vam pokazat kroz prozor
pučinu divnu i sjajnu,
pričat ću vam o Bogu siromaha,
koji se rodio danas,
i otkriti vam tako
radosti svoje tajnu.

Još jednom na koncu želim vam
radostan Božić.

Mislite na me, ali bez boli,
božićnih zvona slušajući glas.
A ja ću držati u ruci vaše slike
i dugo, dugo pun sreće
misliti na vas.

IVO LENDIĆ

Vidi Božje otajstvo
u podrtoj štalici
I tko trpi uboštvo
na toj tvrdoj slamici.
To otajstvo čuj, čuj,
i k jaslicama pristupljaj!

Slika mjeseca ...

„Došao si ovdje gdje je
najnezahvalnije bilo doći
Ovdje gdje je najluđe bilo stići
Ovdje gdje je ipak najjunačkije
bilo nići
Jer ovdje se ne živi samo da bi se
živjelo
Ovdje se ne živi samo da bi se
umrlo
Ovdje se i umire
Da bi se živjelo“.

MAK DIZDAR

Zdravo, mali Isuse,
koji sad nas pohodi!
Tebe sav puk uznosi,
nas u slavu vodi Ti!
Sveto Tvoje rođenje
bilo svim na spasenje!

Čista ga Djeva rodila,
i u jasle položila.

On dijeli svijetu radosti,
darove Božje milosti.

Djetešce nam se rodilo,
u jasle se položilo.
Isuse mileni Bože moj,
srce ti dajem da sam tvoj

Oj Djetešce moje drago ...

Biblija odgaja

Isus kaže: „Riječi su moje duh i život“. Živi Bog nije govorio samo općenito, jedanput za svagda. I sada on govori vama osobno kad slušate ili čitate sv. Pismo. Bog govori onome tko ima vremena da se pred njim smiri, čita i da razmišlja. Takav, doživi trenutak kad Božja riječ prihvaćena duhom prodire unutra. Postaje sjeme što ga Bog polaže u srce da bi tu proklijalo i donijelo ploda. Kad Božja riječ prodre u srce, u njemu rađa radost i mir, ona ga pokreće i prožima. I kršćanski je život uvijek oživio ondje, gdje se riječ Božja zajednički u obitelji čita i provodi u djelo. Došašće i Božić su pogodni dani za svaku obitelj da uz okićeni bor i jaslice zajednički čitaju Bibliju, mole i pjevaju.

Djeca obitelji Mije i Danice Lovrić iz Bosne, koje vidite na slici: Ankica, Marinko, Veronika, Marija i Ivica subotom dolaze na vjeronauk u Hrvatsku misiju u Hamburgu i zajednički kod kuće čitaju Bibliju.

Mama i Biblija s djecom

HERAUSGEBER:
Kroatisches Oberseelsorgeamt in Deutschland
Schreyerstraße 1 · 6000 Frankfurt a. M. 70
Telefon 0611/638213
Verantwortlich: Pater Bernardo Dukić.
Jahresbezugspreis 5,- DM · Bankverbindung: Konto Nr. 129072 bei Stadtparkasse Frankfurt am Main (Blz. 500 501 02).

Satz: Fotosatz Service Bauriedl
6082 Mörfelden-Walldorf
Druck: Scholl + Klug Druckerei GmbH
6082 Mörfelden-Walldorf

SESTRE MILOSRDNIČE

Lorain, Ohio 44055
1785 East 32nd Street
Tel. (216) 277-8210
Rev. Simon Nekić

Los Angeles, California 90012
714 North Grand Ave.
Tel. (213) 628-2938
Rev. Feliks Dionić
Rev. Janko Segarić

McKeesport, Pennsylvania 15132
705 Shaw Ave.
Tel. (412) 672-1040
Rev. Gabriel Badurina, TOR
Rev. Dobroslov Sorić, TOR

SESTRE ZA ŠKOLU:
Predragocjene Krvi Isusove
608 Union Street
Tel. (412) 672-4570

Millvale, Pennsylvania 15209
24 Maryland Ave.
Tel. (412) 821-3438
Rev. R. Hrbova, TOR
Rev. Ivan Badurina, TOR

SESTRE ZA ŠKOLU:
Školske sestre sv. Franje
15 Maryland Avenue
Tel. (412) 821-2254

Milwaukee, Wisconsin 53208
917 North 49th Street
Tel. (414) 774-9418
Rev. Častimir Majić, OFM
Rev. Jerome Kučan, OFM

SESTRE ZA ŠKOLU:
Kćeri Božje Ljubavi
926 North 49th Street
Tel. (414) 476-3273

Monessen, Pennsylvania 15062
1178 Leeds Ave.
Tel. (412) 684-9532
Rev. Steve Raich, OFM

New York, New York 10036
502 West 41st Street
Tel. (212) 563-3395
Rev. Mladen Čuvalo, OFM

SESTRE ZA VJERONAUK:
Školske sestre sv. Franje
502 West 41st Street
Tel. (212) 594-1861

Omaha, Nebraska 68107
5912 S. 36th Street
Tel. (402) 731-4578
Rev. Anthony A. Petrusich
Rev. Emil Belsky
Msgr. John S. Juricek

SESTRE ZA ŠKOLU -
BENEDIKTINKE
5904 S. 36th St.
Tel. (402) 731-5476

Pittsburgh, Pennsylvania 15212
1326 East Ohio Street
Tel. (412) 321-3892
Rev. Marijan Sorić, TOR
Rev. Grigo Sikirić, TOR

Portland, Oregon 97231
11820 N.W. St. Helens Rd.
Tel. (503) 286-3929
Rev. Milan Mikulić, OFM

Rankin, Pennsylvania 15104
309 Kenmawr Ave.
Tel. (412) 271-1125
Rev. Miron Lasić, OFM

SESTRE ZA VJERONAUK:
Kćeri Božje Ljubavi
315 Kenmawr Ave.
Tel. (412) 271-3520

San Jose, California 95126
901 Lincoln Ave.
P.O. Box 8015
Tel. (408) 279-0272
Rev. Petar Topić, OFM
Rev. Mate Markola, OFM

Sharon-Farrell, Pennsylvania 16147
804 Idaho Street
Tel. (412) 342-7391
Rev. Lawrence Franković, OFM

SESTRE ZA ŠKOLU:
Kćeri Božje Ljubavi
1237 Sherman Ave.
Tel. (412) 347-5823

Steelton, Pennsylvania 17092
815 S. Second Street
Tel. (717) 939-2237
Rev. Silvije Grubišić, OFM
Rev. Jozo Čuić, OFM

SESTRE ZA ŠKOLU:
Predragocjene Krvi Isusove
833 So. Second Street
Tel. (717) 939-2641

St. Louis, Missouri 63104
2112 S. 12th Street
Tel. (314) 771-0958
Rev. Vitomir Naletilić, OFM
Rev. Vjekoslav Bambir, OFM

SESTRE ZA ŠKOLU:
Predragocjene Krvi Isusove
2112 S. 12th Street
Tel. (314) 664-2602

Washington, D.C. 20017
1359 Monroe St., N.E.
Tel. (202) 526-6324
FRANCISCAN FATHERS,
TOR.

Rev. T. Badurina, TOR

West Allis, Wisconsin 53219
6762 West Rogers St.
Tel. (414) 541-5207
Rev. Nenad Galić, OFM
Rev. Svetozar Kraljević, OFM

SESTRE ZA ŠKOLU:
Kćeri Božje Ljubavi
6763 W. Rogers Street
Tel. (414) 543-4245

Whiting, Indiana 46394
1709 Center Street
Tel. (219) 659-1291
Rev. John A. Halo

Youngstown, Ohio 44510
412. Covington St. (z 10)
Tel. (216) 747-6825
Rev. B. Radetić

ADRESE

hrvatskih mislija, centara,
svećenika, pastoralnih suradnika
i socijalnih savjetnika

(abecednim redom po državama i mjestima)

U

EVROPI, KANADI I SAD

AUSTRIJA (A)

6900 BREGENZ

sveć.: v. FELDKIRCH
soc. ured: Pfarrerheim St. Gallus,
Kapuzinergerasse, Pavao Nikolić

6850 DORNBERN

sveć.: v. FELDKIRCH
soc. ured: Pfarrbücherei, Schulgasse 34
Pavao Nikolić

6800 FELDKIRCH

Bahnhofstr. 13
soc. ured: Konrad-Renn-Str. 2
v.č. Marko Arabadžić, Banja Luka
v.č. Viliam Cecelja, Zagreb
(stan: tel. 77 98 23)

8010 GRAZ

Franziskanerplatz 14
o. Hugo Zajac, OFM, Zagreb
- Margareta Bihar

6020 INNSBRUCK

Falkstr. 27
p. Ante Kozina
p. Ante Matković
soc. ured: Pavica Hepp

9020 KLAGENFURT

Waaggasse 15
o. Franjo Pletkosić

4020 LINZ

Kapuzinerstr. 38
o. Zlatko Papac, OFM
o. Hadrijan Horvat, OFM
soc. ured: Seilerstätte 14
Ivan Sardi

5020 SALZBURG

Augustinergasse 4
o. Ivan Sršan, OFM, Zagreb
v.č. Ivan Olujić, Rijeka (stan: tel. 3 14 90)
v.č. Viliam Cecelja, Zagreb
(stan: tel. 77 98 23)

3100 ST. PÖLTEN

Rathausplatz 12
o. Josip Hrvoje Galić OFM
soc. ured: Ružica Nikolić

1010 WIEN

Schulhof 1
o. Efreim Kujundžić OFM, Zagreb
delegat za hrv. svećenike stan: 63 81 36
o. dr. Mirko Čović, OFM, Split
o. Krunoslav Kašnar, OFM, Zagreb
p. Mirko Mataušić
- s. Ambrozija Bernatović, past. sur.
- s. Ljudevita Dalić, past. sur.
- s. Ignacija Tomić, past. sur.
soc. ured: s. Ambrozija Bernatović
tel. 63 201 53

BELGIJA (B)

2000 ANTWERPEN (031)
Meir 36 tel. 33 79 95
prof. A. van den Broeck

1040 BRUXELLES (02)
214, Rue Louis Hap tel. 7 34 20 96
prof. dr. Mladen Karadjole
z. ured: 45, Rue du Pont-Neuf

4220 JEMEPPE - sur - Meuse (041)
8 Rue de Borre tel. 33 67 21
vije. Josip Grošić
Krunoslava Juvanić past. sur.

DANSKA (DK)

1620 KØBENHAVN K (01)
Vesterbrogade, 28. I sal tel. 24 82 83
vije. Josip Kroppek, Zagreb

FRANCUSKA (F)

92220 BAGNEUX (H. de S.) (Paris) (01)
44 rue Gustave Courbet tel. 663-57-16
o. Vladimir Horvat, SJ, Zagreb
delegat hrv. svećenika

vije. Zdravko Ostojić, Hvar
o. Ivan Vitez, SJ, Zagreb

- s. Pankracija Vidović past. sur.
- s. Reginalda Martinović past. sur.
- s. Paulina Davanco past. sur.

- s. Nevenka Paladin past. sur.
pastor. centar: 102 rue de la Fontaine
au Roi, 75011 Paris tel. 357-40-07

21018 DIJON (80)
97 Rue de Talant
Ecole Secondaire Notre Dame tel. 41 57 34
- s. Marija Manuela

69009 LYON (078)
20, Rue Laporte
vije. Marijan Skomerža, Zagreb tel. 83 78 88

68100 MULHOUSE (089)
42 Boulevard des Allies tel. 45 89 61
o. Ivan Šumanović SDS

0600 NICE (093)
8, Avenue Pauliani
vije. Petar Lovišen, Zagreb tel. 85 36 60

ITALIJA (I)

00151 ROMA (06)
Ravnateljstvo dušobrižništva
za Hrvate u inozemstvu
Via del Casaleto 481 tel. 53 77 279
msgr. Vladimir Stanković, ravnatelj
adresa u Zagrebu: Kaptol 31
- Aldo Sinković, tajnik tel. 34 726
tel. 34 155
tel. 34 546

00193 ROMA (06)
Pia comitatio croato
Via Crescenzo 43 tel. 65 40 697
msgr. Josip Borošak, Zagreb

3021 AV ROTTERDAM (010)
G. W. Burgerplein 16
p. Lovro Bosankić, OFM tel. 77 23 86

NIZOZEMSKA (NL)

8500 OSLO (02)
Siebeksgate 6, OPGG 211, Oslo 5
vije. Stjepan Čukman tel. 19 76 03

NORVEŠKA (N)

5100 AACHEN (0241)
Gasborn 37 tel. 2 26 12
o. Tomislav Čučić OFM, Sarajevo
- Janja Kobas past. sur.
sec. ured: Mozartstr. 11 tel. 43 12 35
Barbara Kirinčić 43 12 36
Danica Romić
Marijan Bašić

NJEMAČKA (D)

7080 AALEN (bisk. Rottenburg) (07361)
Grauleshof, Leibnitzstr. 24 tel. 3 29 05
o. Kruno Vukušić
soc. ured: Friedhofstr. 4 tel. 6 84 26
Mato Segrt

4730 AHLEN (bisk. Münster) (02382)
sveć.: v. MÜNSTER
soc. ured: Kirchplatz 10 (Caritas) tel. 52 21
Mirko Gojak

SAD

Akron, Ohio 44310
1558 Creighton Ave.
Tel. (216) 434-0933
Rev. Viktor Šimperman
SESTRE ZA SKOLU:
Kćeri Božje Ljubavi
1584 Creighton Ave.
Tel. (216) 376-2456

Akron, Ohio 44303
39 North Portage Path
Tel. (216) 864-6632
KUĆA MATICA SESTARA
Kćeri Božje Ljubavi

Ambridge, Pennsylvania 15003
415 Melrose Ave.
Tel. (412) 266-4049
Rev. Zoran Ostojić, OFM
SESTRE ZA VJERONAUKE:
Sestre Milosrdnice
447 Melrose Ave.
Tel. (412) 266-8310

Beaver Falls, Pennsylvania 15010
700 Darlington Rd.
Tel. (412) 843-6110
SAMOSTAN
HRV. FRANJEVACA
Rev. Bruno Raspućić, prezes
Rev. Karlo Pleše, vikar
Rev. Franjo Radišić
Rev. Kvirin Vasilj
Rev. Robert Galinac

Bethlehem, Pa. 18015
416 Fifth Street
Tel. (215) 866-4102
Rev. Joso Abramović OFM

Chicago, Illinois 60626
1628 W. Morse Ave.
Tel. (312) 262-0535
HRVATSKI DOMINIKANCI
HRVATSKA KAT. MISIJA
Rev. Ivo Plenković, starišina
Rev. Franjo H. Eterović
Tel. (312) 262-6381
Rev. Alojzije N. Dugandžić

Chicago, Illinois 60617
2864 East 96th Street
Tel. (312) 768-1423
Rev. Eugen Petrović, OFM
Rev. Vincent Cvitković, OFM
SESTRE ZA SKOLU:
Školske Sestre sv. Franje
East 96th Street
Tel. (312) 768-2583

Chicago, Illinois 60608
1850 S. Throop Street
Tel. (312) 226-2736
Rev. Stjepan V. Budrović, OP
SESTRE ZA SKOLU:
Školske Sestre sv. Franje
1840 S. Throop Street
Tel. (312) 666-8860

Chicago, Illinois 60623
3048 S. Central Park Ave.
Tel. (312) 277-7972
Rev. John Keenan

Chicago, Illinois 60636
6001 S. Marshfield Ave.
Tel. (312) 776-1762
Rev. Michael Cepon

Cleveland, Ohio 44103
1369 East 40th Street
Tel. (216) 431-1895
Rev. Stephen A. Mrakuzić

SESTRE ZA ŠKOLU:
Školske Sestre sv. Franje
1375 East 40th Street
Tel. (216) 431-3919

Cleveland, Ohio 44114
3431 Superior Ave.
Tel. (216) 361-5069
Rev. John Kachuba

Chicago, Illinois 60616
2823 S. Princeton Ave.
Tel. (312) 842-1871
Rev. Pavao Maslač, OFM
Rev. Slavko Soldo, OFM
SESTRE ZA SKOLU:
Predragocijene Krvni Isusove
2813 S. Princeton Ave.
Tel. (312) 225-5029

Chicago, Illinois 60617
2864 East 96th Street
Tel. (312) 768-1423
Rev. Eugen Petrović, OFM
Rev. Vincent Cvitković, OFM
SESTRE ZA SKOLU:
Školske Sestre sv. Franje
East 96th Street
Tel. (312) 768-2583

Chicago, Illinois 60617
2864 East 96th Street
Tel. (312) 768-1423
Rev. Eugen Petrović, OFM
Rev. Vincent Cvitković, OFM
SESTRE ZA SKOLU:
Školske Sestre sv. Franje
East 96th Street
Tel. (312) 768-2583

Chicago, Illinois 60617
2864 East 96th Street
Tel. (312) 768-1423
Rev. Eugen Petrović, OFM
Rev. Vincent Cvitković, OFM
SESTRE ZA SKOLU:
Školske Sestre sv. Franje
East 96th Street
Tel. (312) 768-2583

Chicago, Illinois 60617
2864 East 96th Street
Tel. (312) 768-1423
Rev. Eugen Petrović, OFM
Rev. Vincent Cvitković, OFM
SESTRE ZA SKOLU:
Školske Sestre sv. Franje
East 96th Street
Tel. (312) 768-2583

Chicago, Illinois 60617
2864 East 96th Street
Tel. (312) 768-1423
Rev. Eugen Petrović, OFM
Rev. Vincent Cvitković, OFM
SESTRE ZA SKOLU:
Školske Sestre sv. Franje
East 96th Street
Tel. (312) 768-2583

Chicago, Illinois 60617
2864 East 96th Street
Tel. (312) 768-1423
Rev. Eugen Petrović, OFM
Rev. Vincent Cvitković, OFM
SESTRE ZA SKOLU:
Školske Sestre sv. Franje
East 96th Street
Tel. (312) 768-2583

Chicago, Illinois 60617
2864 East 96th Street
Tel. (312) 768-1423
Rev. Eugen Petrović, OFM
Rev. Vincent Cvitković, OFM
SESTRE ZA SKOLU:
Školske Sestre sv. Franje
East 96th Street
Tel. (312) 768-2583

Chicago, Illinois 60617
2864 East 96th Street
Tel. (312) 768-1423
Rev. Eugen Petrović, OFM
Rev. Vincent Cvitković, OFM
SESTRE ZA SKOLU:
Školske Sestre sv. Franje
East 96th Street
Tel. (312) 768-2583

Chicago, Illinois 60617
2864 East 96th Street
Tel. (312) 768-1423
Rev. Eugen Petrović, OFM
Rev. Vincent Cvitković, OFM
SESTRE ZA SKOLU:
Školske Sestre sv. Franje
East 96th Street
Tel. (312) 768-2583

Chicago, Illinois 60617
2864 East 96th Street
Tel. (312) 768-1423
Rev. Eugen Petrović, OFM
Rev. Vincent Cvitković, OFM
SESTRE ZA SKOLU:
Školske Sestre sv. Franje
East 96th Street
Tel. (312) 768-2583

Chicago, Illinois 60617
2864 East 96th Street
Tel. (312) 768-1423
Rev. Eugen Petrović, OFM
Rev. Vincent Cvitković, OFM
SESTRE ZA SKOLU:
Školske Sestre sv. Franje
East 96th Street
Tel. (312) 768-2583

Chicago, Illinois 60617
2864 East 96th Street
Tel. (312) 768-1423
Rev. Eugen Petrović, OFM
Rev. Vincent Cvitković, OFM
SESTRE ZA SKOLU:
Školske Sestre sv. Franje
East 96th Street
Tel. (312) 768-2583

Chicago, Illinois 60617
2864 East 96th Street
Tel. (312) 768-1423
Rev. Eugen Petrović, OFM
Rev. Vincent Cvitković, OFM
SESTRE ZA SKOLU:
Školske Sestre sv. Franje
East 96th Street
Tel. (312) 768-2583

Detroit, Michigan 48203
605 W. 8 Mile Road
Tel. (313) 892-2220
Rev. Ante Dukić OFM
Vilim Primorac OFM

East Chicago, Indiana 463122
4754 Carey Street
Tel. (219) 398-3061
Rev. Paul Bogovich

SESTRE ZA SKOLU:
Predragocijene Krvni Isusove
4742 Carey Street
Tel. (219) 397-5077

Gary, Indiana 46409
330 East 45th Ave.
Tel. (219) 884-2120
Rev. Benedikt Benaković,
OFM Conv.

SESTRE ZA SKOLU:
Školske Sestre sv. Franje
440 Delaware Street
Tel. (219) 884-3717

Gary, Indiana 46402
125 Fifth Ave.
Tel. (219) 885-7325

Johnstown, Pennsylvania 15900
314 8th Ave.
Tel. (814) 539-1520
Rev. Stephen F. Slavick

SESTRE ZA SKOLU:
Školske Sestre sv. Franje
720 North 4th Street
Tel. (913) 371-3264

Joliet, Illinois 60435
706 Broadway
Tel. (815) 726-4031
Rev. Aloysius Sinsky
Rev. John Skrodensis

Lackawanna, New York 14218
1619 Abbott Road
Tel. (716) 822-0818
Rev. Stjepan Lacković

Lackawanna, New York 12447
211 West Elmview Ave.
Tel. (716) 825-1461

KANADA

Calgary, Alberta, T2E-3Y1, Canada
207 6th Street N.E.
Tel. (403) 262-6251
Rev. Dujo Boban, OFM

Edmonton, Alberta, T5J-2G5, Canada
P.O. Box 2947, Station A,
Rev. Jerko Čaleta, OFM

Hamilton, Ontario, Canada
1883 King St. E.
Tel. (416) 549-6707
Rev. Stjepan Šprajc
s. Ligorija Mateljan
s. Liberija

London-St. Thomas, Ont. N5P-3V2
P.O. Box 411
Tel. (519) 633-5942
Rev. Ante Čuvalo, OFM

Montreal, Quebec, H2T-1V1
5039 Rue St. Dominique
Tel. (514) 273-8660
Rev. Ivan Bradvica, OFM

Ottawa, Ont., Canada
K1R 7C1
Tel. 1613/2347431
župnik: Rev. Tadija Pavlović

Oakville, Ont. Canada
2110 Trafalgar Rd.
Tel. (1) (416) 842-2386
Rev. Vjekoslav Banković

Streetsville, Postal Box 664, Canada
L5M-2C2
Croatian Martyrchurch
4247 Mississauga Rd.
Tel. (416) 828-0808
Rev. Ivica Kecerin

SESTRE:
Stretseville, Postal Box 664, Canada
1776 Thorny Brae Place
Mississauga L5M-2C2
Tel. (416) 826-9333

Sudbury, Ont., Canada
4 Croatia Rd.
Tel. (705) 522-0769
Rev. Berto Dragičević, OFM

Sault Ste Marie, Ont., Canada
P6B 4K1
466 Second Line E.
Tel. (705) 253-8191
Rev. Dominik Corić, OFM

Thunder Bay, Ont. P7B-5E8
292 Arthur St. - P.O. Box 2155
Tel. (807) 345-2249
župnik: Rev. Ilija Puljić, OFM

Toronto, Ont., Canada - M6H 1 K8
7 Awde St.
Tel. (416) 536-3669
Rev. Josip Gjurjan
Rev. Ivan Golec
s. Virginia Ninić
s. Anemarie Radan

Vancouver, Br. Columbia, Canada
3105 E. First Avenue
Tel. (604) 253-2089
Rev. Bone Prcela, OFM
Rev. P. Ante Jurić
Rev. dr. Petar Čapkun
s. Gracija Zamuda
s. Alojzija Banović
s. Kresimira Zanki
s. Smirna Dunatov

Vancouver Island, B.C.
4358 W. 10 Ave.
Tel. (604) 224-4842
Rev. Zvonko Radošević, OFM

Welland, Ont., Canada
St. Augustine St. 295
Tel. (416) 734-9912
Rev. Charles Petranović

Windsor, Ontario, Canada
1701 Turner Road,
Tel. (519) 252-6871
Rev. Zvonimir Kutleša, OFM

Winnipeg, Manitoba
2688 Main St.
Tel. (204) 339-3264
Rev. Dominik Tomić, OFM

5110 ALSDORF (bisk. Aachen) (0 24 04)
sveć.: v. AACHEN
soc. ured.: An der Mariensäule 5 tel. 2 15 12
Marijan Bašić
5990 ALTENA (bisk. Essen) (0 23 52)
sveć.: v. LÜDENSCHIED
soc. ured.: Gerichtsstr. 18 tel. 2 27 70
Stjepan Alilović

8750 ASCHAFFENBURG (bisk. Würzburg) (0 60 21)
Karlstr. 7
vlič. Josip Dubovečak, Zagreb tel. 2 70 87
vlič. Josip Dubovečak, Zagreb

8900 AUGSBURG 1 (08 21)
Kitzenmarkt 22
o. Lovro Jure Globan, SDS, Zagreb tel. 51 98 10
- Niko Marjanović, past. sur.
- Milka Čabro, past. sur.
soc. ured.: Caritasweg 10 tel. 55 93 27
Nikola Radat
Jadranka Mesić

7150 BACKNANG (bisk. Rottenburg) (0 71 91)
sveć.: v. LUDWIGSBURG
soc. ured.: Obere Bahnhofstr. 26 tel. 86 52
Franjo Vidačković

6380 BAD HOMBURG v.d.H. (0 61 72)
(bisk. Limburg)
sveć.: v. FRANKFURT/M
soc. ured.: Dorotheenstr. 15 tel. 2 30 28
Ivan Čaić

6550 BAD KREUZNACH (bisk. Trier) (06 71)
sveć.: v. KOBLENZ
soc. ured.: Bahnstr. 26 (Caritas) tel. 59 30
Ivan Petrović

6990 BAD MERGENTHEIM (0 79 31)
(bisk. Rottenburg)
Lenastr. 3
sveć.: vlič. Antun Odak, Zadar tel. 80 93

8230 BAD REICHENHALL (0 86 51)
(nadb. München)
sveć.: v. TRAUNREUT tel. 40 68

7570 BADEN BADEN (0 72 21)
(nadb. Freiburg)
Balzenbergstr. 92 tel. 6 44 17
o. Miroslav Barun, TOR, Zagreb
stan.: Leopoldstr. 5b tel. 2 21 14
- s. Vitalija Križan, past. sur.
soc. ured.: Große Dollenstr. 4 tel. 6 34 82
Rozarija Župić

7460 BALINGEN (0 74 33)
(bisk. Rottenburg)
Simon-Schweizer-Str. 31 tel. 88 99
vlič. Ivica Komadina, Mostar
- Zdravka Grizelj, past. sur.

8600 BAMBERG (09 51)
Weide 4
o. Tomislav Antekolović, SDB, Zagreb tel. 6 14 24
tel. 2 56 82
soc. ured.: Obere Königstr. 4
Šimun Bečko (v. NÜRNBERG)

8580 BAYREUTH (09 21)
(nadbisk. Bamberg)
sveć.: v. NÜRNBERG
soc. ured.: Josefsplatz 1 tel. 2 34 14
Marija Mašina
Šimun Bečko

4720 BECKUM (bisk. Münster) (0 25 21)
sveć.: v. MÜNSTER
soc. ured.: Alleestr. 58 tel. 52 29
Mirko Gojak (v. i MÜNSTER)

6140 BENSHEIM (bisk. Mainz) (0 62 51)
sveć.: v. DARMSTADT
soc. ured.: Klostergasse 5,
Kapuc. samost.,
Stjepan Koletić tel. 23 90

5070 BERGISCHE GLADBACH (0 22 02)
(nadbisk. Köln)
sveć.: v. KÖLN
soc. ured.: Hauptstr. 37 tel. 5 51 80
Vesna Terzić

1000 BERLIN 61 (0 30)
Stresemannstr. 66 tel. 2 51 18 07
o. Rafael Begić, OFM, Split
o. Mirko Marić, OFM, Split

- o. Stjepan Grgat, OFM, Split
- s. Marina Radošević, past. sur.
- Katica Peček, past. sur.
- s. Kresimir Skopljaković, katehista
- s. Karla Mlakčić, predst.
- s. Leopolda Čović, voditeljica dječ. vrtića
- s. Kalista Kobas
soc. ured: tel. 2 51 28 31
S. Bogoljuba-Jelena Kolobaric
Vesna Dušić
Borislav Strujić
- 7950 BIEBERACH** (073 51)
(bisk. Rottenburg)
sveć.: v. ULM
žup. ured: Kirchplatz 2 tel. 65 94
- 4800 BIELEFELD** (05 21)
(nadbisk. Paderborn)
Turnerstr. 4 tel. 6 28 18
vile: Slavko Rako, Split
stan: Klosterplatz 10 tel. 6 72 85
soc. ured: Ante Crnjak tel. 6 14 07
- 7120 BIETIGHEIM** (071 42)
(bisk. Rottenburg)
sveć.: v. LUDWIGSBURG
soc. ured: Uhandplatz 1 tel. 5 14 25
Franjo Vidačković
- 4290 BOCHOLT** (bisk. Münster) (028 71)
o. Jakov Kuprešanić, OFM, Sarajevo
žup. ured: Münsterstr. 92 tel.
- 4630 BOCHUM** (bisk. Essen) (023 4)
Humboldtstr. 42 tel. 6 43 94
vile: Branko Šimović
stan: Königsallee 18 tel. 30 00 02
Bara Bogdanović, past. sur.
soc. ured: Brückstr. 35 tel. 6 60 90
Josip Kovčić
- 5300 BONNI** (nadbisk. Köln) (022 21)
Noeggerathstr. 18
o. Ante-Milan Anić tel. 63 93 55
soc. ured: Marijan Sertić tel. 63 25 38
- 3300 BRAUNSCHWEIG** (05 31)
(bisk. Hildesheim)
- vile: Ante Kutleša
- soc. ured: Magnitorwall 16 (Caritas) tel. 4 50 67
Ivan Bošnjak (v. Göttingen)
- 2800 BREMEN I** (bisk. Osnabrück) (04 21)
Herbststr. 89
vile: Vinko Radić tel. 37 03 09
stan: Elise-Brandström-Str. 13 tel. 23 40 92
soc. ured: Marko Žarić tel. 37 05 09
- 2850 BREMERHAVEN** (04 71)
(bisk. Osnabrück)
sveć.: v. BREMEN
soc. ured: Lützowstr. 22
Marko Žarić
- 7520 BRUCHSAL** (072 51)
(nadbisk. Freiburg)
žup. ured: Friedhofstr. 11, Caritasverband tel. 21 80
vile: Stipe Dukić (v. PFORZHEIM)
soc. ured: Kata Peran
- 6967 BUCHEN** (nadbisk. Freiburg) (062 81)
sveć.: v. MOSBACH
soc. ured: Ulmnapplatz 5 tel. 3 56
Miho Liitić v. TAUBERBISCHOFSHHEIM
- 4430 BURGSTEINFURT** (025 51)
(bisk. Münster)
sveć.: v. MÜNSTER
soc. ured: Friedhof 48, Caritasverband tel. 13 33
Maria Müller
- 7260 CALW** (bisk. Rottenburg) (070 51)
žup. ured: (v. i FREUDENSTADT) tel. 3 03 31
- soc. ured: Božica Kössig-Horvatić
- 4590 CLOPPENBURG** (044 71)
(bisk. Münster)
sveć.: v. MÜNSTER
soc. ured: Kolpinghaus, Eschstr. 36 tel. 24 04
Thea Koopmann
- 4420 COESFELD** (bisk. Münster) (025 41)
sveć.: v. MÜNSTER
soc. ured: Wiesenstr. 14 tel. 42 10
Mirko Gojak (v. i MÜNSTER)
- 2190 CUXHAVEN** (047 21)
(bisk. Osnabrück)
sveć.: v. BREMEN
soc. ured: Grodenner Chaussee 21 tel. 2 48 74
Marko Žarić tel. 2 48 74
- 6200 WIESBADEN** (061 21)
(bisk. Limburg)
Kaiser Friedrich Ring 48/II tel. 37 06 07
o. Vladimir Feldin tel. 81 15 59
stan: Frauenlobstr. 5
soc. ured: Jerko Runje, Maja Runje tel. 37 06 07
- 5600 WUPPERTAL-Elberfeld** (02 02)
(nadbisk. Köln)
Brillstr. 82 tel. 30 10 89
o. Berislav Nikić, OFM, Split
- s. Majda Ravlić, past. sur.
- s. Ivanka Bošnjak, past. sur.
- s. Marija Carapina
soc. ured: Kolpingstr. 13 tel. 44 67 67
Barbara Matanović
- 8700 WÜRZBURG** (09 31)
Wallgasse 1 1/2
o. Jeronim Ivan Vujčić tel. 38 65 77
stan: Franziskanergasse 7 tel. 5 80 66
soc. ured: Mille Zubčić tel. 38 65 77
- ŠPANJOLSKA (E)**
BENIRREDRA (Valencia)
Calle Gandia 3
sveć.: vile: Eugenio Beluhan Kostelić, Zagreb
Zagreb
- ŠVEDSKA (S)**
12245 ENSKEDE (08)
Karmistolsvägen 17/II tel. 48 51 99
vile: Stjepan-Zeljko Biletić, Sarajevo
- 41736 GÖTEBORG** (031)
Vintervädersgatan 19
vile: Franjo Prstec, Zagreb tel. 54 63 46
- 22361 LUND** (046)
Räbygatan 9A tel. 14 07 35
o. dr. Vjekoslav Lasić, OP, Zagreb
- 20032 MALMÖ 18** (021)
Box 180 96
sveć.: v. LUND
- 72461 VÄSTERAS** (021)
Kristinagatan 17 tel. 14 11 20
o. Josip Benčić, SI, Zagreb tel. 18 13 52
- ŠVICARSKA (CH)**
4057 BASEL (bisk. Basel-Solothurn) (061)
Mühlmeierstr. 143
o. Berislav Kutle, OFM, Mostar tel. 32 76 40
- Emilija Dambić, past. sur.
- 3013 BERN** (bisk. Basel-Solothurn) (031)
Quartiergasse 12
o. Ivan Matijašević tel. 41 56 52
- Mita Šram, past. sur.
- 9470 BUCHS** (085)
sveć.: v. ZÜRICH
soc. ured: Bahnhofshilfe tel. 613 55
Blagica Aličević
- 9000 ST. GALLEN** (071)
(bisk. St. Gallen-Chur)
Paradiesstr. 38 tel. 27 83 31
o. Karlo Lovrić, OFM, Mostar
- 8003 ZÜRICH** (01)
(bisk. Basel-Solothurn-Chur)
Schlossgasse 32
o. Rade Vukšić, OFM, Mostar tel. 66 14 46
delegat za hrv. sveć.:
o. Lucijan Kordić, OFM, Mostar
o. Andrija Babić, OFM, Mostar
- Anica Bešlić, past. sur.
- Katica Svedrović, past. sur.
- VELIKA BRITANIJA (GB)**
LONDON SW 11 1 RE (01)
17 Boulflower Road tel. 223 35 30
vile: Vinko Kanizaj
Ravnateljstvo pomorskog apostolata
(APOSTOLATUS MARIS) tel. 874 57 10
- HERAUSGEBER:**
Kroatisches Oberseelsorgeamt in Deutschland
Schreyenstraße 1 - 6000 Frankfurt a. M. 70
Telefon 0611/638213
Verantwortlich: Pater Bernardo Dukić
Jahresbezugspreis 5,- DM - Bankverbin-
dung: Konto Nr. 129072 bei Sparkasse
Frankfurt am Main (Btz. 500 501 02).

5650 SOLINGEN (nadb. Köln) sveć.: v. WUPPERTAL soc. ured: Goerdelerstr. 72 Barbara Matanović	(0 21 22) tel. 2 49 88	5500 TRIER sveć.: v. SAARBRÜCKEN soc. ured: Petrusstr. 28 Ivan Posarić	(06 51) tel. 7 51 91 7 51 92	6100 DARMSTADT (bisk. Mainz) Feldbergstr. 32 o. Roko Romac OFM, Split stan: Eschollbrückerstr. 13 soc. ured: Stjepan Koletić	(0 61 51) tel. 8 12 66 tel. 89 31 72 tel. 89 33 74	8520 ERLANGEN (nadbisk. Bamberg) sveć.: o. Dragutin Kaviak, SDB, Zagreb stan: 8500 Nürnberg, Dientzenhofer Str. 84	(0 91 31) tel. 57 11 15
7208 SPAICHINGEN (bisk. Rottenburg) Hauptstr. 185 - vlč. Josip Vidaković - vlč. Anto Jelić - Kruna Žličarić, past. sur. soc. ured: Stjepan Markutović	(0 74 24) tel. 34 80	7400 TÜBINGEN (bisk. Rottenburg) sveć.: vlč. Mirko Makaus ž. ured: Herrenberger Str. 34 soc. ured: Vinko Stjepandić	(0 70 71) tel. 2 73 20	6340 DILLENBURG (bisk. Limburg) žup. ured: Wilhelmplatz, Kath. Kirche o. Ante Čotić (v. i. WETZLAR) soc. ured: Bismarckstr. 13 (Caritas) Branko Vilić	(0 27 71) tel. 2 10 15	4300 ESSEN 1 Elisenstr. 9, Haus Barbara vlč. Stjepan Penić stan: An der Bergbrücke 7 - s. Alis Lovrić, past. sur. soc. ured: Olgastr. 5 Anđela Maroš	(02 01) 22 80 12 tel. 34 47 60 22 12 21
6720 SPEYER Herdstr. 5 vlč. Milivoj Galić soc. ured: Barbara Kranjčić	(0 62 32) tel. 7 41 53	žup. ured: Königstr. 36 sveć.: (v. i. SPAICHINGEN) soc. ured: Stjepan Markutović (v. i. ROTTWEIL)	tel. 83 98	7710 DONAUESCHINGEN (nadb. Freiburg) - žup. ured: Fürstenbergstr. 17 o. dr. Gojko Musa (v. i. VILLINGEN) soc. ured: Käferstr. 43 (Caritas) Konrad Burger	(0 77 11) tel. 24 76 tel. 2 10 15	4300 ESSEN 11 An der Bergbrücke 7 vlč. Franjo Lodeša, Zagreb - s. Alis Lovrić, past. sur. soc. ured: Olgastr. 5 Anđela Maroš	(02 01) tel. 34 47 60 34 73 60 tel. 22 12 21
7742 ST. GEORGEN (nadbisk. Freiburg) Gewerbehallestr. 8 o. dr. Gojko Musa (v. i. VILLINGEN) z. ured: Kath. Pfarramt soc. ured: Gewerbehallestr. 8 Konrad Burger (v. i. VILLINGEN)	(0 77 24)	7900 ULM (bisk. Rottenburg) Rothstr. 28 - vlč. Marijan Kopic - vlč. Ilija Krištić - Milan Češljarević, past. sur.	(0 73 31) tel. 6 80 87	4047 DORMAGEN (nadbisk. Köln) sveć.: v. DÜSSELDORF soc. ured: Kölner Str. 53 Franz Pascheck	(0 21 06) tel. 38 78	7300 ESSLINGEN (bisk. Rottenburg) Augustiner Str. 5 o. Bernardin Vučić soc. ured: Tomo Cirko	(07 11) tel. 35 58 07
7000 STUTTGART (bisk. Rottenburg) Hohenzollernstr. 11 o. Ignacije Vugdelija, OFM, Split o. Silvestar Bota, OFM, Split o. Ivan Dotur, OFM, Split - Stanka Vidačković, past. sur. - Anica Guberac, past. sur. - Veronika Sabljic, past. sur. - Anica Čutura, past. sur. soc. ured: Mate Čutura, Slobodan Pešorda	(07 11) tel. 64 30 49	Adlering 48 o. dr. Gojko Musa, OFM, Mostar - Darinka Musa, past. sur. soc. ured: Kanzelgasse 30 Konrad Burger	tel. 5 58 41 tel. 5 42 98	4600 DORTMUND (nadb. Paderborn) Bonifatiusstr. 3 i. Silberstr. 26 vlč. Zdravko Čulić, Split soc. ured: Silberstr. 26 Ivan Vojnović	(02 31) tel. 12 29 00 12 20 21 14 07 28	7505 ETTLINGEN soc. ured: Mühlenstr. 39 Danijela Juriša, Zdenko Tadej	(0 72 43) tel. 1 40 91 1 40 92
6972 TAUBERBISCHOFHEIM (nadbisk. Freiburg) sveć.: v. MOSBACH soc. ured: Schlossweg 6 Miho Litić	(0 93 41) tel. 25 49	7050 WAIBLINGEN (bisk. Rottenburg) sveć.: v. STUTTGART soc. ured: Christofstr. 27 Mirko Vidačković	(0 71 51) tel. 5 39 71	5160 DÜREN (bisk. Aachen) sveć.: v. AACHEN soc. ured: Tivolistr. 62 Danica Romić (v. i. AACHEN)	(0 24 21) tel. 1 51 73	6000 FRANKFURT 1 (bisk. Limburg) Niedenau 27 o. Josip Zrnčić, OFM, Split o. dr. Ćiril Markoč, OFM, Split o. Petar Vučemilo, OFM, Split - s. Natalija Vučković - s. Mislava Prkić, past. sur. Mato Lešćan, past. sur. soc. ured: Ivo Hladek, Ilija Drežnjak, Justinuskirchstr. 5 tel. 31 50 43 (6230 FRANKFURT 80 - HÖCHST) Ivo Čaić	(06 11) tel. 72 31 25 72 33 63
7820 TITISEE - NEUSTADT (nadbisk. Freiburg) sveć.: v. FREIBURG soc. ured: Arbeitsamt, Marina Pranjko	(0 76 51) tel. 10 28	7988 WANGEN (bisk. Rottenburg) sveć.: v. RAVENSBURG soc. ured: Robert-Kochweg 5 Bischof-Sproll-Haus, Milan Češljarević	(0 77 35) tel. 25 97	4000 DÜSSELDORF (nadbisk. Köln) Van-Douven-Str. 12 o. Ivon Mendušić, OFM, Split soc. ured: Mile Begonja	(02 11) tel. 77 25 67 tel. 77 25 67	dječji vrtić: Rüsterstr. 5 s. Radoslava Bralo, voditeljica Elisabeth Kneisst s. Bernarda Župić, predstojnica s. Matija Drmić Nada Bedeković Hrv. nadbiskopski ured: tel. 63 82 13 Schreyerstr. 1/II, (6000 Frankfurt 70) o. Bernardo Dukić, OFM, Split, delegat za hrv. svećenike. Ivica Šponar, pastoralni asistent Ana Drežnjak, tajnica	tel. 72 33 63 tel. 31 50 43 tel. 63 82 13
8225 TRAUNREUT (nadbisk. München) Liebigstr. 10 sveć.: vlč. Anton Mrakovčić soc. ured: Marijan Maršić	(0 86 69) tel. 53 63	6330 WETZLAR (bisk. Limburg) o. Ante Čotić, OFM, Zadar Goethestr. 5 - Branko Galić, past. sur. soc. ured: Hausertorstr. 41 Branko Vilić	(0 64 41) tel. 4 78 30 tel. 4 33 49	4100 DUISBURG (bisk. Essen) Hohe Str. 20, p. Ivan Rubinić, TOR soc. ured: Ljubomir Šango	(02 03) tel. 2 20 13 tel. 2 20 13		
		7930 EHINGEN (bisk. Rottenburg) - sveć.: v. ULM - žup. ured: Konviktkirche	(0 73 91) tel. 87 68				

- 7800 FREIBURG** (07 61)
Schneberstr. 11 tel. 3 39 35
o. Ivan Badurina, TOR, Zagreb
stan: Gabelsbergerstr. 14
- s. Emilija Šerer, past. sur.
soc. ured: Marina Pranjko
Slavica Tuškan, referent za
socijalne radnike tel. 20 03 57
Marica Kovacušić, tajnica Karlstraße 40
- 8228 FREILASSING** (08 654)
(nadbisk. München)
sveć.: v. TRAUNREUT
soc. ured: Pfarramt Salzburghofen,
Oberndorfer Str. 2 tel. 96 92
- 8050 FREISING** (nadb. München) (08 61)
Vimystr. 3 Palottihaus
o. Mato Puđa, OFM, Split tel. 73 59
Dombergstr. 7
- 7290 FREUDENSTADT** (07 441)
(bisk. Rottenburg)
Lossburger Str. 11 tel. 8 13 90
Postfach 464
p. Josip Tretnjak, OFM, Zagreb
Katarina Car, past. sur.
soc. ured: Božica Kössig-Horvatić
- 7990 FRIEDRICHSHAFEN** (07 541)
(bisk. Rottenburg)
sveć.: v. RAVENSBURG
soc. ured: Leutholdstr. 105-Z, Gebäude,
Milan Česljarević tel. 2 12 59
- 6400 FULDA** (06 61)
sveć.: v. HANAU
soc. ured: Wilhelmstr. 4 (Caritas)
Ivica Čajkovac tel. 8 74 34
- 7743 FURTWANGEN** (07 723)
(nadbisk. Freiburg)
žup. ured: Grossalzberg 11
(Jugendwohnheim „Don Bosco“)
o. dr. Gajko Musa (v. i. Villingen) tel. 70 91
soc. ured: Kath. Pfarramt,
Konrad Burger (v. i. Villingen)
- 7560 GAGGENAU** (07 225)
(nadbisk. Freiburg)
sveć.: v. BADEN BADEN
soc. ured: na Arbeitsamt
s. Rozarija Župić tel. 20 81
- 7487 GAMMERTINGEN** (07 574)
(nadbisk. Freiburg)
sveć.: v. Singen
soc. ured: Stjepan Čilić,
Lindenstr. 10 tel. 22 74
(v. i. SIGMARINGEN)
- 7340 GEISLINGEN** (07 331)
(bisk. Rottenburg)
vile. Mile Miljko (v. i. GÖPPINGEN)
soc. ured: Stockstr. 6 tel. 6 33 92
Stefan Tot
- 4650 GELSENKIRCHEN** (02 09)
(bisk. Essen)
Bahnhofstr. 72 tel. 2 24 02
o. Stojan Ravić, TOR, Zagreb
stan: Klosterstr. 14 tel. 2 43 21
- Antica Trstenjak, past. sur.
soc. ured: Bochumer Str. 95 tel. 2 48 29
Anika Šango
- 6728 GERMERSHEIM** (06 347)
(bisk. Speyer)
sveć.: v. LUDWIGSHAFEN
soc. ured: Ludwigstor, Ludwigstr. 15 41
Barbara Kranjić
- 6300 GIESSEN** (bisk. Mainz) (06 41)
Liebigstr. 20 tel. 7 13 30
o. Ambroz Budimir, OFM, Split
stan: R. Sommer-Str. 8 tel. 2 14 14
- Ivan Bašić, past. sur.
soc. ured: Ivan Bašić tel. 7 13 30
- 7320 GÖPPINGEN** (07 1 61)
(bisk. Rottenburg)
Kirchstr. 22-24
- sveć.: vile. Mile Miljko
soc. ured: Jakob Marić tel. 6 97 98
- 3400 GÖTTINGEN** (05 51)
(bisk. Hildesheim)
Kreuzbergstr. 3 A tel. 3 31 18
vile. Josip Ivanković
stan: Elbinger Str. 12 tel. 70 69 78
soc. ured: Ivan Bošnjak tel. 3 31 18
- 8211 GRASSAU** (nadb. München) (08 641)
sveć.: v. ROSENHEIM
soc. ured: Pfarramt, Kirchplatz 5 tel. 25 24
- 4048 GREVENBROICH** (02 181)
(nadb. Köln)
sveć.: v. DÜSSELDORF
soc. ured: Ostwall 30/32 tel. 56 65
- 7888 RHEINFELDEN** (07 623)
(nadbisk. Freiburg)
sveć.: v. SÄCKINGEN
soc. ured: Kolpinghaus, Paul von Vuchetich
4070 RHEYDT (bisk. Aachen) (02 1 66)
sveć.: v. MÖNCHENGLADBACH
soc. ured: Ivan Grabić tel. 4 95 45
- 8200 ROSENHEIM** (08 301)
(nadbisk. München)
Innstr. 29/IV
o. Nikola Čurčija, OFM, Split tel. 3 63 35
- s. Nedjeljka Milanović, past. sur.
soc. ured: Hoffmannstr. 5 tel. 1 32 83
Veseljko Vlačić 3 75 53
- 8542 ROTH** (bisk. Eichstätt) (09 171)
sveć.: v. INGOLSTADT
soc. ured: Arbeitsamt tel. 23 18
Zvone Kokalj
- 7210 ROTTWEIL** (07 41)
(bisk. Rottenburg)
sveć.: v. SPAICHINGEN
soc. ured: Hauptstr. 22 tel. 73 37
Stjepan Markutović
- 6600 SAARBRÜCKEN 3** (06 81)
(bisk. Trier)
Bahnhofstr. 38 tel. 3 73 12
o. Mladen Karlić, OFM Conv., Zagreb
soc. ured: Ivan Posarić
Ružica Jaman, tajnica
- 7880 SÄCKINGEN** (07 7 61)
(nadbisk. Freiburg)
o. Stjepan Mikulian tel. 73 40
Münsterplatz 8
soc. ured: Rathausplatz 17 tel. 70 37
Paul von Vuchetich
- 3043 SCHNEVEDELDINGEN** (05 1 93)
(bisk. Osnabrück)
sveć.: v. BREMEN
soc. ured: Feldstr. 10, Marko Žarić
- 7060 SCHORNDORF** (07 1 81)
(bisk. Rottenburg)
sveć.: v. STUTTGART
soc. ured: Klinglinweg 38
Mirko Vidačković (v. i. WAIBLINGEN)
- 8540 SCHWABACH** (09 122)
(bisk. Eichstätt)
sveć.: v. INGOLSTADT
soc. ured: Arbeitsamt
Zvone Kokalj
- 7070 SCHWÄBISCH GEMÜND** (07 1 71)
(bisk. Rottenburg)
Parlerstr. 29 tel. 6 48 32
sveć.: vile. Marko Bakčević, Bar
soc. ured: Kath. Gemeindehaus,
Franziskanergasse 3
Mato Segrt
- 7220 SCHWENNINGEN** (07 7 20)
(nadbisk. Freiburg)
žup. ured: Jakob-Künzle-Str. 9 tel. 22 55
soc. ured: Erzbischof Str. 11 tel. 3 14 55
Konrad Burger
- 5200 SIEGBURG** (nadb. Köln) (02 241)
sveć.: v. BONN
soc. ured: Mühlenstr. 6a tel. 6 63 47
Marijan Sertić
- 5900 SIEGEN** (02 71)
(nadbisk. Paderborn)
Peter-und Paul-Str. 13
o. Franjo Halužan, SDB tel. 33 66 00
soc. ured: Mauerstr. 3 tel. 53 5 18
Ivo Živković
- 7480 SIGMARINGEN** (07 571)
(nadbisk. Freiburg)
sveć.: v. Singen
soc. ured: Fidelisstr. 1 tel. 16 71
Stjepan Čilić
- 7032 SINDELINGEN** (07 301)
(bisk. Rottenburg)
Lange Anwandten 11 tel. 8 71 33
o. Milan Lapić, OFM, Split
stan: Viehweideweg 7 tel. 8 16 40
- Marija Bilek, past. sur.
- Radomir Miketkić, past. sur.
soc. ured: Anto Batarić tel. 8 52 49
- 7700 SINGEN** (nadb. Freiburg) (07 7 31)
Zelgstr. 4
o. Drago Tojić, OFM, Mostar tel. 6 63 53
stan: Widerholdstr. 24 tel. 6 63 54
soc. ured: Theodor-Hanloser-Str. 5 tel. 4 13 00
Anton Vranjković tel. 4 24 99

- 7828 NEUSTADT** (nadbisk. Freiburg)
sveć.: v. FREIBURG
soc. ured: Arbeitsamt,
Schennenlandstr. 8, Marina Pranjko
tel. 10 28
- 5450 NEUWIED** (bisk. Trier)
sveć.: v. KOBLENZ
soc. ured: An der Matthiaskirche 1
(Caritas)
Germania-Haus, Arbeitsamt
Ivan Petrović, Marinko Dolić
tel. 2 31 95
tel. 2 31 87
- 8500 NÜRNBERG** (nadbisk. Bamberg)
Alemanenstr. 38
o. Josip Kokorić, SDB, Zagreb tel. 4 19 30
o. Franjo Marušić, SDB, Zagreb
- Nevenka Radomiljac, past. sur.
soc. ured: Grozdana Kosina,
Marija Mašina
psihološka služba: Jakobstr. 52 tel. 2 07 13
Dr. Ivan Grbešić, psiholog
- 7440 NÜRTINGEN** (bisk. Rottenburg)
sveć.: v. REUTLINGEN
soc. ured: Vendelastr. 26 tel. 67 87
Vinko Stjepandić (v. i Reutlingen)
- 4200 OBERHAUSEN** (bisk. Essen) (02 08)
o. Ivan Milanović, TOR, Zagreb
stan: 4330 Mülheim, Marienstr. 10
tel. 40 44 66
tel. 86 10 61
soc. ured: Mülheimer Str. 188 tel. 86 10 61
Bernarda Boroš-Hržina
- 6050 OFFENBACH** (bisk. Mainz) (06 11)
Luisenstr. 81
sveć.: o. Stanko Mandac, OFM, Split
stan: Luisenstr. 16/II tel. 81 49 60
- s. Mercedes Domić, past. sur.
soc. ured: Stipe Mušterić tel. 8 25 58
- 7600 OFFENBURG** (nadbisk. Freiburg)
Franz-Volk-Str. 15/II tel. 7 78 05
o. Nikola Nižić, TOR, Zagreb
soc. ured: Zeller Str. 11 (Caritas)
Mijo Vidović tel. 3 44 14
- 4500 OSNABRÜCK** (05 41)
sveć.: v. Bremen
soc. ured: Grosse Domsfreiheit 5 tel. 2 79 83
Marko Žarić (v. i BREMEN)
- 4790 PADERBORN** (05 51)
soc. ured: Im Schildern 6 tel. 3 82 97
- 7530 PFORZHEIM** (07 31)
(nadbisk. Freiburg)
Genossenschaftsstr. 83 tel. 2 14 62
vlč. Stipe Dukić, Split
- Tomo Tadić, past. sur.
soc. ured: Wurmberger-Str. 4, tel. 6 10 21
(Caritas)
Ljubomir Jerković
- 7522 PHILIPPSBURG** (nadbisk. Freiburg)
sveć.: v. PFORZHEIM
soc. ured: Söternstr. 18
Kata Peran
- 7550 RASTATT** (07 22)
(nadbisk. Freiburg)
sveć.: v. BADEN BADEN
soc. ured: Arbeitsamt, Bahnhofstr. 1
s. Rozarija Župić tel. 3 20 65
- 7980 RAVENSBURG** (07 51)
(bisk. Rottenburg)
Römerstr. 42 tel. 2 45 02
o. Adam Periškić
o. Anton König
- Tomo Jakšeković, past. sur.
- 8400 REGENSBURG** (09 41)
Weinmannstr. 3 tel. 2 37 73
o. Drago Marić, OCD, Zagreb
stan: Puricellstr. 14 tel. 2 56 42
soc. ured: Von-der-Tann-Str. 7 tel. 5 30 16
(Caritas)
Durdica Demirović
- 5630 REMSCHEID** (02 91)
(nadbisk. Köln)
sveć.: v. WUPPERTAL
soc. ured: Wilhelmstr. 35 tel. 2 53 26
Barbara Matanović (v. i Wuppertal)
- 7410 REUTLINGEN** (07 21)
(bisk. Rottenburg)
Lederstr. 21 tel. 3 32 88
vlč. Mirko Makaus, Krk
stan: Herrenberger Str. 34 tel. 7 70 71
7400 Tübingen tel. 2 73 20
soc. ured: Vinko Stjepandić tel. 3 32 88
(07 21)
- 4440 RHEINE** (bisk. Münster) (05 71)
sveć.: v. MÜNSTER
soc. ured: Centro St. Antonio
Goebenstr. 10, Mirko Gojak tel. 80 81
- 5270 GUMMERSBACH 1** (02 61)
(nadb. Köln)
sveć.: v. KÖLN
soc. ured: Hömerichstr. 7 (Caritas) tel. 610 51
Tomislav Antičev
- 5800 HAGEN** (nadb. Paderborn) (02 31)
Hochstr. 83 C tel. 3 28 45
vlč. Stjepan Vrdoljak, Split
- s. Rafaela Kožul, past. sur.
soc. ured: Lange Str. 70 tel. 2 81 80
Anto Doja
- 2000 HAMBURG 1** (bisk. Osnabrück) (04 00)
Schmilinskystr. 14 tel. 2 80 29 89
o. Veselko Begić, OP, Zagreb
o. Ivo Martinić, OP, Zagreb
- s. Tadeja Bošnjak, past. sur.
- s. Dijana Bacak, past. sur.
soc. ured: s. Emanuela Skarica
- 6450 HANAU** (bisk. Fulda) (06 81)
Otto-Wells-Str. 7 tel. 1 47 74
o. Ladislav Luburić, OFM, Conv.
soc. ured: Ivan Barić
- 3000 HANNOVER** (05 11)
(bisk. Hildesheim)
Schönepworth 6 tel. 71 84 26
o. Nikola Mioč, OP, Zagreb
stan: Podbielskistr. 68 tel. 66 55 95
- s. Katarina Gečević, past. sur.
- s. Anastazija Fiškuš, past. sur.
soc. ured: Ruža Antunović tel. 71 84 26
- 6900 HEIDELBERG** (06 21)
(nadb. Freiburg)
sveć.: v. MOSBACH
soc. ured: Bergstr. 66 tel. 4 90 81
Kata Peran
- 7100 HEILBRONN** (07 31)
(bisk. Rottenburg)
Austr. 14 tel. 7 43 05
o. Davorin Ivan Idžojić, OFM, Zagreb
stan: Südstr. 6 tel. 8 08 06
- Jožo Penavić, past. sur.
soc. ured: Ivan Šarić tel. 7 43 05
- 8070 INGOLSTADT** (08 41)
(bisk. Eichstätt)
Hohe-Schul-Str. 3 1/2 tel. 3 43 03
vlč. Martin Sentić
soc. ured: Zvone Kokalj tel. 3 44 88
Lidija Kranjčan, tajnica
- 5170 JÜLICH** (bisk. Aachen) (02 61)
sveć.: v. AACHEN
soc. ured: Stiftherrenstr. 19 tel. 22 94
Marijan Bašić
- 6750 KAISERSLAUTERN** (06 31)
(bisk. Speyer)
sveć.: v. LUDWIGSHAFEN
soc. ured: Siemensstr. 7 tel. 6 30 36
(tel. kod obitelji Dippelhofer)
Barbara Kranjčić
- 7500 KARLSRUHE** (07 21)
(nadb. Freiburg)
Kurfürstenstr. 18/1 tel. 3 49 82
vlč. Ivan Pilješa privat tel. 81 67 08
soc. ured: s. Danijela Juriša tel. 3 49 81
Zdenko Tadej
- 3500 KASSEL** (bisk. Fulda) (05 61)
Frankfurter Str. 211 tel. 4 10 05
o. Alojzije Hartl, SJ, Zagreb
- Jelica Mandić, past. sur.
- 7640 KEHL** (nadbisk. Freiburg) (07 81)
sveć.: v. OFFENBURG
soc. ured: Kriemhildstr. 5 tel. 21 48
- 8960 KEMPTEN** (08 31)
(bisk. Augsburg)
Hoffeldweg 15 tel. 2 89 73
o. Mile Gugić, OP, Zagreb
soc. ured: Freudenthal 5b tel. 2 70 51
Anđelka Jerčić 2 70 52
- 2300 KIEL 1** (bisk. Osnabrück) (04 31)
vlč. Josip Čabraja (v. i NEUMÜNSTER)
žup. ured: Rathausstr. 1-5 tel. 4 22 74
soc. ured: Muhlusstr. 67 tel. 5 15 75
Branko Milan
- 5400 KOBLENZ** (bisk. Trier) (02 61)
Kornfortstr. 4 tel. 1 45 06
vlč. Alojzije Petrović, Zagreb tel. 1 56 63
- Dragica Žimbrek, past. sur.
soc. ured: Ivan Petrović, tel. 3 46 44
Marijan Dolić
- 5000 KÖLN** (02 21)
Am Rinkenpfuhl 10 tel. 24 28 16
o. Božo Ančić, OFM, Split
soc. ured: Am Rinkenpfuhl 10 tel. 201 92 64
(Caritas) tel. 201 92 65
Jure Karačić
Vesna Terzić

- 7750 KONSTANZ** (07531)
(nadbisk. Freiburg)
o. Drago Tolj, OFM, Mostar
žup. ured: Tölgemoosstr. 20/II tel. 2 66 96
soc. ured: Gartenstr. 6 tel. 2 76 27
Antun Vranjković
- 4150 KREFELD** (bisk. Aachen) (02151)
sveć.: v. MÖNCHENGLADBACH
soc. ured: Klosterstr. 64-66 tel. 2 51 35
Antonija Kljač
- 6740 LANDAU/Platz** (bisk. Speyer) (0641)
sveć.: v. LUDWIGSHAFEN
soc. ured: Greberstr. 27 tel. 62 71
- 4018 LANGENFELD-IMMIGRATH** (02173)
(nadbisk. Köln)
Hardt 68 tel. 1 37 67
vlč. Anton Szlavicz, Köln
- 7250 LEONBERG** (07152)
(bisk. Rottenburg)
sveć.: v. SINDELFINGEN
soc. ured: Arbeitsamt
Ante Batarilo (v. i SINDELFINGEN)
- 5090 LEVERKUSEN** (02172)
(nadbisk. Köln)
Grosse Kirchstr. 73 tel. 4 42 83
sveć.: v. Mettmann 4 55 61
- Danica Drakšić, past. sur.
- 6250 LIMBURG** (06431)
sveć.: v. WETZLAR
soc. ured: Robmarkt 12 tel. 9 55 56
Branko Vilić
- 7850 LÖRRACH** (075621)
(nadbisk. Köln)
sveć.: v. SÄCKINGEN
soc. ured: Friedrichstr. 3 tel. 8 90 42
Paul von Vuchetich
- 2400 LÜBECK** (bisk. Osnabrück) (0451)
sveć.: vlč. Josip Čabrtaja
(v. i NEUMÜNSTER)
žup. ured: Hartengrube
soc. ured: Branko Milan tel. 70 57 50
- 5880 LÜDENSCHIED** (02351)
Philipprstr. 17 tel. 2 46 42
o. Duro Lulić, TOR, Zagreb
soc. ured: Stjepan Ailović tel. 2 55 15
- 7140 LUDWIGSBURG** (07141)
(bisk. Rottenburg)
Marshallstr. 6 tel. 2 69 71
o. dr. Metod Kelava, OFM, Split
- s. Cecilija Mišić
Ana Vrdoljak, past. sur.
soc. ured: Franjo Vidačković
- 6700 LUDWIGSHAFEN/Rhein** (0621)
(bisk. Speyer)
Hemshofstr. 56 tel. 52 37 57
vlč. Anton Kosina, Senj
soc. ured: Maie Baltevič tel. 52 43 99
Barbara Kranjčič
- 6500 MAINZ** (06131)
Emmeranstr. 15
o. Stjepan Pavić, OFM, Split tel. 2 94 54
soc. ured: Vinko Žigrić, tel. 2 35 16
Grabenstr. 24
- 6800 MANNHEIM 1** (0621)
(nadbisk. Freiburg)
D 6, 7-9, Ausländer Zentrum
vlč. dr. Ante Lutter, Sarajevo tel. 1 52 57
- Marija Krističević, past. sur.
soc. ured: D 6, 7-11, tel. 1 32 06
Ilija Peran
- 3550 MARBURG** (bisk. Fulda) (06421)
sveć.: v. HANAU
soc. ured: Schückingstr. 28 tel. 2 63 42
Ivica Čajković
- 7778 MARKTDORF** (nadb. Freiburg)
sveć.: v. SINGEN
soc. ured: Antun Vranjković
- 7790 MESSKIRCH**
Herz-Jesu-Heim, Schlossstr. 22
soc. ured: Stjepan Čilić
(v. i SIGMARINGEN)
- 4020 METTMANN** (02104)
(nadbisk. Köln)
o. Josip Ivon Lucić
žup. ured: Düsseldorf Str. 104 tel. 7 55 14
soc. ured: Johan-Flintrop-Str. 19 tel. 2 75 05
(Caritas) Mite Begonja 2 26 44
- 7418 METZINGEN** (07123)
(bisk. Rottenburg)
sveć.: v. REUTLINGEN
soc. ured: Daimler Str. 7 (Parramt)
Vinko Stjepandić, (v. i REUTLINGEN)
- 4050 MÖNCHENGLADBACH** (02161)
(bisk. Aachen)
Betrather Str. 77 tel. 1 44 00
o. Franjo Mišura, OFM, Sarajevo
soc. ured: Abeitstr. 38 tel. 1 07 62
Ivan Grabić
- 5430 MONTBAUR** (02602)
(bisk. Limburg)
sveć.: v. WETZLAR
žup. ured: Filp-Gehling-Str. 1 tel. 32 81
Caritasverband
- 4130 MOERS** (02841)
Lindforterstr. 83 tel. 4 11 68
o. Pavao Obrdali, OFM, Sarajevo
soc. ured: Haagstr. 26 tel. 2 25 12
Marica Kox-Vlatarić
- 6950 MOSBACH** (06261)
(nadbisk. Freiburg)
Allfelder Weg 3 tel. 22 22
vlč. Dragan Čuturić, Sarajevo
soc. ured: Lorthalweg 33 (Caritas) 26 92
Miho Litić, Kata Peran
(v. i TAUBERBISCHOFSEIM)
- 7130 MÜHLACKER** (07041)
(bisk. Rottenburg)
sveć.: v. LUDWIGSBURG
soc. ured: Bismarckstr. 17 tel. 62 70
Franjo Vidačković
- 4330 MÜLHEIM/R** (bisk. Essen) (0208)
Marienstr. 10 tel. 40 44 66
o. Ivan Milanović
- s. Vjera Posavec, past. sur.
soc. ured: Rathaus Eingang C, Zimmer 5a tel. 4 55 32 55
Ljubomir Šango
- 8000 MÜNCHEN** (089)
Widersteinstr. 20 tel. 64 60 38
o. dr. Dominik Šušnjara, OFM, Split
o. Vladimir Tadić, OFM, Split
o. Franjo Bilokapić, OFM, Split
- s. Veronika Vuković, past. sur.
- s. Cecilija Žuljević, past. sur.
- s. Leonija Šušnjara, past. sur.
soc. ured: Holzstr. 10 tel. 7 29 22 91
Maria Tase, Nada Cerovac, 7 29 22 92
Viktorija Čolak, Vitomir Markota
dr. Ivan Pantić, psiholog tel. 7 29 22 90
- 4400 MÜNSTER** (0251)
Harsenwinkelgasse 19 tel. 4 53 89
o. dr. Bono Lekić, OFM, Sarajevo
stan: Hörsterplatz 5 tel. 4 00 81
- s. Aleksija Kršić
- s. Vitalija Kriznac
soc. ured: Breul 23 tel. 4 05 91
Mirko Gojak, Marija Müller
- 7270 NAGOLD** (07452)
(bisk. Rottenburg)
žup. ured: o. Josip Tremljak, OFM, Zagreb
(v. i FREUDENSTADT)
soc. ured: Neuwiesenweg 38 tel. 23 52
Božica Kössig-Horvatić
- 5760 NEHEIM-HÜSTEN** (02932)
(nadbisk. Paderborn)
sveć.: v. DORTMUND
soc. ured: Ivan Vojnović
(v. i DORTMUND) tel. 3 23 89
- 8430 NEUMARKT/Opf** (09181)
(bisk. Eichstätt)
sveć.: v. INGOLSTADT
soc. ured: Arbeitsamt
Zvone Kokalj tel. 71 52
- 2350 NEUMÜNSTER** (04321)
(bisk. Osnabrück)
Wasbeker Str. 180 tel. 6 38 54
vlč. Josip Čabrtaja, Sarajevo
soc. ured: Lienenstr. 3 tel. 1 46 06
Branko Milan
- 6680 NEUNKIRCHEN** (06821)
(bisk. Trier)
sveć.: v. SAARBRÜCKEN
soc. ured: Marienstr., Marienheim
Ivan Posarić
- 4040 NEUSS** (nadbisk. Köln) (02101)
Burggrabenstr. 1 tel. 2 41 71
o. Danijel Milas, OFM, Split
gdica Luca Zovkić, past. sur.
soc. ured: Hamtrowall 18 tel. 2 13 69
Franz Paschek
- 6730 NEUSTADT/W** (06321)
(bisk. Speyer)
sveć.: v. LUDWIGSHAFEN
soc. ured: Ludwigstr. 10 tel. 25 64
Barbara Kranjčič (v. i LUDWIGSHAFEN)